

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)
 Gyár és VIII, Baross-u. 85.
 A főváros első és legnépszerűbb cipke-
 tisztító, vegyeltisz-
 tító és kelmefestő
 gyári intézete.
 Telefon: Józsa. 2-37

Megjelent az
1917. évi törvénycikkek
 tartalmazó

**CORPUS
 JURIS
 HUNGARICI**

Kiegészítő kötete úgy a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar), mint a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek.

Ara füzve **8 K**

A Franklin-Társulat kiadása
 Kapható minden könyvkereskedésben.

Csak a szakszerű **Baron R. tenyésztés** mint fő- vagy mellékfoglalkozás legelőnyösebb levált. **Keltető gépeinkkel** láthat el minden háztartást **hussal és tojással.** Fogyasztásra kész baromfi 7-8 hét alatt. **Csonttörő gépeket,** mindenféle baromfi és apróállat tenyésztési berendezést legelőnyösebben vásárol a **Nickerl és Társa R. T.-nél.** Kiszárolagos vállalat szakszerű baromfi és apróállattenyésztő telepek berendezésére. **BUDAPEST, 27. szám. V., Vilmos-császár út 52.** Kérje árszámát a 27. sz. árjegyzélet.

Pénzét vissza-fizetem, ha

tyukszem-szemölcs, birkemérsényedését a Riu-balsam három nap alatt fájdalom nélkül győztesen ki nem irtja. Ezekre menő hála- és köszönőlevelek. Ára 100 db-os levélrel 2.40 K üvegbenként, 3 üveg 5.50 K és 6 üveg 8.50 K. **KEMÉNY, Kassai Postánál 12/123**

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Második kiadásban jelent meg

A VILÁGHÁBORU

Vezérfonal iskolai tanításokhoz és tájékoztató a nagyközönség számára

A Magyar Paedagogiai Társaság megbízásából szerkesztette

dr. IMRE SÁNDOR
 az állami polgáriisk. tanítóképzőintézet tanára, egyetemi magántanár.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával.

Ára 12 korona.

E kötetet Angyal Dávid egyetemi tanár, Balanyi György főgimn. tanár, Kemény Ferenc reálisk. igazgató, Littke Aurél pedag. tanár, Márki Sándor egyetemi tanár, Pilch Jenő honvédelmezredes, Rácz Gyula a f. v. Statisztikai Hivatal titkára és a szerkesztő tollából a következő háborús kérdésekről nyújt összefoglalást: a háború világtörténelmi előzményei, a hadi események (számos ábrával), az ország belső története a háború alatt, a hátriviselő államok földrajza, a háború és a gazdasági élet, a közművelődés, a társadalmi mozgalmak, a közegészségügy és a háború, a közérközlés, és a háború, elmélkedések a jövőről; befejezőül: szempontok a háborús kérdések iskolai feldolgozására.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható:
Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél
 Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

VASÁRNAPI UJSÁG

19. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, MÁJUS HÓ 12.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeze-utca 11. Egyes szám ára 80 fillér.
 Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egyszerre — 40.— korona. Félévre — 20.— korona. Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-határozott viteldij is csatolandó.

ISMERETEK TÁRA

Szerkesztik **ENDREI ÁKOS** és **MÁRTON JENŐ**

Az Ismeretek Tára az iskolai ismereteknek rövid, de alapos magyarázata. — Eddig megjelent:

1. Szemkő Aladár. Magyar nyelvtan helyesírási szó-tárral K 1.40
2. T. Badinyi Sándor. Magyarország oknyomozó története. Áttekintő összefoglalásokkal, érettségi és tan-képesítő vizsgálatra készülőknek K 1.80
3. Solty Kornél. Latin nyelvtan gyakorlatokkal és két színes táblázattal K 1.80
4. Lenkei Ferenc. Algebra K 2.—
5. Ujj Gyula. Természettan. I. kötet: Mechanika. Akusztika K 2.80
6. Ujj Gyula. Természettan. II. kötet: Fénytan. Hőtan. Mágnesség. Elektromosság. Kozmografia K 2.80
7. Márton Jenő. Német nyelvtan olvasmányokkal és gyakorlatokkal K 2.—
8. Endrei Ákos. A magyar irodalom története a fontosabb művek tartalmi ismertetésével. I. rész: Kisfaludy Károly felléptéig K 2.—
9. Endrei Ákos. A magyar irodalom története a fontosabb művek tartalmi ismertetésével. II. rész: Kisfaludy Károly felléptétől a legújabb korig K 2.—
10. Solty Kornél. Latin mondattan T. Livius, Corn. Nepos, J. Caesar és Phaedrus műveiből vett olvasmányokkal kapcsolatban K 2.—
11. Lenkei Ferenc. Geometria I. rész: Planimetria és trigonometria K 2.—
12. Lenkei Ferenc. Geometria II. rész: Stereometria és analitika 2.—
- 13-14. Sajtó alatt.
15. Fehér Jenő. A tavaszi flóra legközönségesebb virágos növényeinek könnyű és gyors határozója. Kezdők számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.60
16. Tauber N. Nándor. Rövid kereskedelmi levelező a megfelelő német szövegmódokkal K 2.80
17. Fehér Jenő. Az őszi flóra legközönségesebb virágos növényeinek könnyű és gyors határozója. Kezdők számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.20

A LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) r.-t. kiadása.
 Kaphatók minden könyvkereskedésben.

EGY FALUSI KISASSZONY TÖRTÉNETE.

REGÉNY. — IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

... Egy mezei pipiske gondtalanságával nézett a nagy nap elé, a melyen sima hajára a súlyos grófi koronát rá fogja illeszteni az ő hatalmas nagy ura. Am addig sem tette össze a kezét, egy barátja s két varró nő segédlete mellett méhszorgalommal varrogatta, cziczomázta igénytelen kis fehérnemű kelengyéjét, főképen azoknak a pompás házi vásznaknak készletéből, a melyeket boldogult édesanyja e özéből két évtized alatt számára összegyűjtött. Nem egyszer könybe lábát a szeme, midőn a vaspántos fehérnemű-ládából egy-egy finomabb gyölesvéget kiemelt. (Oh, hogy nem érthette meg az ő dicsőséget az egyetlen, az édes!)
Persze tiszta virág-életű volt az érzékenykedése mindenkor, régi papi családja hagyományára, a mely szerint nem megsemmisítés a halál, hanem megdicsőítés, azon mód felszárítottá könnyeit.

Múltja időnként felbukkanó emlékei közül csak egy hagyott a leány egészséges szívében maradandóbb nyomot. Ervin. Hiába akarta Borecsi gyermekkorai játszótársát eszéből s szívéből kielejteni, a hozzá való ártatlan viszonyának egyes mozzanatait nem tudta elfelejteni: a szembenézést, a fogócskajátékot, azokat a percekét, midőn az ifjú ólében pihent.

De ezen is túltepte magát idővel, ha nem is olyan könnyen, mint szeretete volna... Anyi bizonyos, hogy esküvője napján távol volt tőle minden zavaró gondolat, egész tiszta lényét helyzete magasztosságának s hivatásának áhítatos érzése töltötte be. Emelt fővel, egy villikirálynő kezes méltóságával lépett az oltár elé pompás öreg völgyégy oldalán s esengő úde hangon (talán, hogy jól meghallhassák az ég angyalai) esküdött örök hűségét az úrnak: esküszöm... szeretem... soha el nem hagyom.

Azonnal kezébe vette a háztartás gyeplőjét, a mint átlépte ura várkastélyának küszöbét. Teljes tudatában volt helyzete fény- és árnyoldalainak. Nem becsülte magát túl, de bizott benne, hogy részint erős akarattal, részint szerénységgel le fogja küzdeni a reá váró nehézségeket: az új rangjából dának biztosra vehető előlételetét s egy főúri háztartás ezernyi reprezentatív terhét. Egy megriasztott nyulacska félelmével félt attól a gondlattól, hogy új hivatását nem rangjához és trához méltóan fogja betölteni, úgy érezte minden szerelme ellenére, hogy boldogtalan lenne, ha urának miatta röstelkednie kellene.

Főlölesleges volt a fiatal asszony minden aggodalma: szépsége, lelkének tisztasága, velcsületezett józólése, Isten kegyelméből már bölesőjében nőúrsai fölé emelte őt. Semmit sem kellett hozzáadnia ahhoz, a mit a természettől kapott, hogy megfeleljen azoknak az igényeknek, a melyeket a magasabb műveltség s úri fegyelem vált ki az arisztokrata társadalom tagjaiból.

— Honnan vette allűrjeit a papkisasszony, nem tudom, — jegyezte meg róla egy alkalommal a kényes Belényessy grófné, — de anymi bizonyos, hogy kész dáma, bármelyikünkkel felveheti a versenyt, pedig még francziául se tud.

— Zseni, — tödította Veray báróné — a zseniknél nem lehet megmagyarázni, mi az, a mi őket a többi ember fölé emeli.

— Ott van lady Hamilton, — illusztálta a báróné állítását Horváth grófné, — szolgált volt s királyok versenyeztek a kegyeiert.

— Vannak ilyen esetek, — mondta a szép Derék grófné nagyot ásítva, mert szőnyegen unta a témát, a «divatba jött» új dáma által detronizálva érezvén magát...

Várday Zsigmond nem cselekedett úgy, mint az ő helyén más öregedő férfi szokta: a nagy úrnak eszéjében sem volt, hogy véka alá rejtsse tündöklő kis asszonyát. — Mulasson a gyerek, — mondogatta Fülöp öcsésének, — arra való, hogy kápráztasson, a kiből ennyi a fény.

Tiszteletes úr, a kinek a finom műveltségű

arisztokrata társadalom minden habozás nélkül megadta azt a tiszteletet, a mi egy Várday Zsigmond apósát megilleti, egy ideig szívesen sütkérezett a fényben, a mi leánya kegyelméből ráverődött, apránként azonban megelégtelt a nagyúri tónust s örökös finomkodást.

— Egye kánya, — panasolta veje tisztartójának, — nem tudok én hozzászokni a nagyurak tempójához, nem az én számra való a kapuzás!

Lássacsán el-elmaradott édeslányától. Jobb szerette, hogy az létegezza meg őt a paplakban, a hol ingujra lehet vetkőzödni, ha az ember kényelmetlennek érzi a kabátot...

Már három hónapos asszony volt Borecsi még egyszer sem jutott eszébe, mióta utóljára látta, az ő haraggal elutasított imádója: Balik. Talán ezután sem gondolt volna rá, ha a kis doktor apjának küldött levelében pár sort nem intéz hozzá. Egy-két banális frázist... Hogy érzi magát Borecsika?... Reméli, hogy semmi sem változott, mióta elment... Ő mindig hazagondol, bár nem mondhatja, hogy nem érdekelné az a sejtelmes s mégis káprázatos világ, a melynek útjait járja stb.

Borecsi valósággal elszomorodott, midőn elolvasta a hozzá intézett sorokat. Szegény fiú, még azt sem tudja, hogy asszony. (Ervin apja levelét, melyben vele való egybekelését tudatja, még nem kaphatta meg.) A boldog asszonyt egyszerre furdalni kezdte a lelkiismerete. Nem kellett volna a jó fiútól haragban megválnia. Hiába akarta másképen az ura: kötelessége lett volna eljegyzését vele közölni. Nevetségessé tette azt az embert, a ki őt a világon mindeneknél jobban szereti. Az most vár-vár reá, ki tudja, milyen próbákra veti magát alá, hogy megnyerje a szívét, a mi már nem az övé. És ki tudja, mire szánja el magát a nagykaratú kis ember, ha meg tudja a való. Hogy bolonddátotték, elutasították ezer mértődnnyire, kihasználta a nai vságát s még arra sem méltatták, hogy legalább kíméletesen zúzzák össze a szívét.

Vajjon nem fogja-e az emberi önértetében véig sértett fiatalember majdan azt a fegyvert, a melyvel most tigrisekre vadászik Indiákon, azok ellen fordítani, a kik a tigrisnél is kegyetlenebbül bántak vele!

Borecsi összerázkódott s azonnal közölte urával aggodalmait.

— Az meg tudta őt nyugtatni.

— Valami kis helytelenség van a dologban, — ismerte be — de kár a szívedre vened, Babette. A küzdelem és versengés edzi a férfileket: meggyőződésem, hogy jól tettem a kis doktorral, midőn fiammal Indiákra küldtem, hogy megismerje a Világ nagy arányait, a melyek mellett eltörpül a legnagyobb embernek legfontosabb magánügye is. Ha szeme láttára vettelek volna el tőle, hidd el, jobban fájt volna neki, mint így, mert akkor még azzal sem vigasztalhatta volna magát, hogy nem rajta mult a dolog... Mert úgy-e, akkor is engem választottál volna, kis Babette, ha itt marad s keresztbefekszik azon az úton, a mely hozzád vezet?

— Igen, csak téged, őt semmiesetre sem.

Várday magához ölelte kis asszonyát.

— Simán fog menni, — biztatta őt — a fő, hogy le ne süsd előtte a szemedet, ha majdan kérdőre von. Légy jó hozzá, de éreztesd vele, hogy szíveddel szabadon rendelkezél, akkor érthetne gáncs, ha erről a jogodról kmondanál...

A tiszteletes úrral egyidejűleg Várday is kapott levelet Baliktól. Ervin is írt ugyanakkor az apjának. A Balik levelének perze az Ervin és Cecil közötti intim és a legmesszebbmenő reményekre jogosító viszony volt a fő-témája, de le volt benne írva részint hallomás, részint képzelet után a fiúnak a skót vasgyúrón aratott győzelme is.

«Biztosíthatom nagyméltóságodat, — fejezte

be az útimarsall úr tiszteletteljes levelét — hogy Ervin gróf többé nem az, a ki volt: csupa életkedv és vállalkozás, már pezsgőzik és szivarozik is és saját szememmel láttam, midőn olyat csókolt a miss Cecil kezén, hogy még engem is előntött tőle a hő.»

Cecilről Ervin is megemlékezett levelében, de perze másforma stílusban, mint Balik. Nem rajongott a leányért, csak konstatálta, hogy «tökéletes». A leány apjával szinte töbet foglalkozott, mint a leánnyal. El volt ragadtatva a tökéletes grandseigneur szívbéli humorától s a meleg vendégszeretettől, a melyben fényes, szinte királyi udvartartásában részesült. Közölte apjával az alkirály meleg üdvözlését, aztán így folytatta:

«Az earl megígérte nekem, hogy személyesen bevezet India egyik legősibb s leggazdagabb maharadszájának, a nogpuri fejedelemeinek palotájába, illetve nagy parádét rendel meg nála a tiszteletre, mert hiába van több gyöngye és gyémántja a nogpuri maharadszának, mint Indiák császájának, őfelségének az angol királynak, még a helyettese is parancsol vele.

«Fejedelmi vadra még nem vadásztunk, — rta tovább Ervin — holnapután utazunk a dsungelbe tevéken és elefánt hátán, de én, magyar ember létemre, lovat kérem magam alá, a mibe az earl csak nagynehezsen egyezett bele; azt állítja, hogy a dsungel-vadászatokon nem vált be a ló, idegességével könnyen veszélybe sodorhatja lovasát. Képzeltet, apám, hogy Várdayként ezek után még jobban ragaszkodtam a lóhoz. Már meg is van, hatalmas, nyugodt paripa, a miss Cecil kedvenc háláslova, ő diktálta rám, midőn belátta, hogy apja riasztgatásával nem boldogul velem.»

Várday felolvasta feleségének fia levelét.

— Mit szólsz a mostohafiahoz, kis Babette? — kérdezte apai büszkeséggel.

— Az asszonyka elpirult. Mit szóljon egy nála három évvel idősebb fiatalember magánügyeihez, még ha a mostohafia is! Nem szorul az az ő kis dicséretére! Azért mégsem hagyta ura kérdését válasz nélkül.

— Azt hiszem, — mondta szégyellősen — hogy az a Cecil jó hatással volt rá.

Várday elnevette magát.

— Honnan tudod, kis mókus, hiszen nem olvastad a Balik levelét?

— Hát mit ír Balik arról a Cecilről?

— Azt, — válaszolta Zsigmond gróf s még jobban nevetett — körülbelül azt, hogy az én alkirály barátom lánya alighanem elcsavarta a fiam fejét.

Alig észrevehető s teljesen öntudattalan sóhaj vált le a Borecsi grófnő ajkáról. (Té hát nem igaz, a mit a névtelen levél állított, az Ervin hűzaváló örök, halálos szerelme képzeltetés vagy pusztá mese!)

Az asszony melle megkönnyebbedett a reft x sóhajtól, de a szíve nem. Ott valami megmagyarázhatatlan ürességet hagyott a sóhaj maga után, a mit az asszony sehogysm tudott betölteni. Híjját érezte valaminek, de hogy minek, azt nem tudta megmondani. Csak elszomorodott. Belenézett a levegőbe, mintha keresne ott valamit. Csak egy ködfoszlány-képet talált. Egy hasonló kép van a Pál és Virginiában. Pál ölébe veszi Virginiát és elszalad vele... Nem, mégsem olyan képet látott Borecsi a levegőben, mint a Pál és Virginiáé. A maga képét látta ott és az Ervinét, aztán az is elmosódott, illetve csak ő tünt le róla s helyét más valaki foglalta el: egy karcsu angol leány, egy szőkecsé, az a bizonyos Cecil, a kiről azt írja Ervin, hogy tökéletes.

Várdaynak feltűnt felesége szórakozottsága.

— Mire gondolsz, Babette?

— Arra, — válaszolt Borecsi grófné fáradtan, álmos szemét urára emelve — hogy csakugyan nyugodt paripa-e a miss Cecil háláslova, nem fogja-e elragadni a fiát a tigris vadászatokon.

— De micsoda gondolat! — csodálkozott a gróf felesége naiv aggodalmán. — Hogy jutott épen ez az eszébe, Babette?

— Hiszen ha tudnám!... Magától jött...

Két hét múlva már nem is három, hanem négy levél érkezett Indiákról Tótvárdára. Ezek közül csak egyet írt Ervin, a másik háromat Balik írta. Az egyiket a tiszteletes úrnak, a másikat Várdaynak, a harmadikat a kegyelmes grófnénak.

Talán az utóbbi a legérdekesebb, mert alig lehet róla a régi kis doktorra ráismerni.

Ime:

«Kegyelmes grófné! Mélyen tisztelt unokahugom! Megkaptuk az értesítést, mely szerint kegyes kezét Várday Zsigmond gróf exzellenciájának odaajándékozni méltóztatott. A hír úgy hatott rám, mint az a száraz villám, a mi itt Indiákon a dsungelen pár napja két lépésnyire tőlem egy ártatlan tevébe felhőtelen, azurkék égből, napsütéses délelben lecsapott. Itt a világ másik végén vannak ilyen villámok, csak még nem szoktam volt hozzájuk, mikor az elsővel megismerkedtem. Nem csoda, hogy összerázkódott tőle egész valóm. De csakhamar összeszedtem magamat, midőn rájöttem, hogy engem csak a szele érintett, a magva a mellett álló tevév pusztította el. Boldog vagyok, hogy így történt, bár a szegény tevév is sajnálom. Azonban inkább a tevé, mint én.

«Lőttem egy tigris és három szent lótvirágot halásztam ki a Gangesz ingoványából. Az ingoványvirágok gyönyörűek, de, azt tartják itt, mérges az illatuk, valameddig élnek. Az enyéim már nem élnek, papirkoporsóba tettem: lepréseltem őket, ha hazakerülök, a kegyelmes grófnénak prezentem a halott virágokat.

Addig is fogadja exzellenciáid alázatos kézcsókját unokabátyjának, Baliknak.»

Ime, nem volt a Balik levelében semmi olyas, a mi aggodalomra vagy épen félelemre okot szolgáltathatott volna s mégis úgy hatott Borecsira, mint egy súlyos bád, a mi vékony czernaszálón lóg a levegőben a feje fölött. Nem emberi kéz fogja, nem sújtásra áll, csak lóg, mint Damokles kardja.

A levél szavainak nem tulajdonított Borecsi fontosságot (nem is voltak azok az asszony szerint arra szánva, hogy fontosak legyenek), nem a szavak, nem is a rejtelmes példázatok, a miket ezek a szavak kifejeztek, voltak a levél ényege, hanem az, a mi nem volt benne, a mit csak az tud kiszábitálni, a ki olvasni tud a sorok között is. Borecsi úgy vélte tud, folyékonyan, hiba nélkül: azért rémült meg a Balik levelétől... A felhőtlen kék ég az ő boldogsága, a száraz villám Isten büntetése, a tevé az egyetlen drága ura.

Csak azt nem tudta az asszony megítélni, hogy régi imádója fenyegetésnek szánta-e levelét vagy csak a lelkiismeretére akart hatni. Cselekedni akart-e, vagy csak ijeszteni? Mert azt is tudni vélte Borecsi, hogy a mérges

BETONBÓL KÉSZÜLT OLASZ ÁLLÁSOK PAPIARIANÓNÁL.

lehelletű lótvirágokkal rácéloz az elkeseredett ember.

Ezt nem bánta, nem érezte magát sértve, csak uráért aggodott... Feltette magában, hogy a Balik által jelképezett csapást, ha csakugyan elkövetkezik az urára, saját testével fogja fel.

Addig is felkereste a férjét s szó nélkül átadta neki a levelet.

Az könnyűcédén átfutotta (pár mondatát azonban háromszor is elolvasta), aztán nevetve vállalt vont.

— Úgy látszik, haragszik a kis ember, — volt minden megjegyzése — ró de majd megbékél, szívesen vedd tőle az ígért lótvirágokat.

Aztán ő olvasta fel feleségének a hozzá intézett leveleket.

Az Erviné így hangzott:

«Édes kedves apám! Köszöröm neked, hogy ide küldtél. Te vagy a legjobb, legbőlecsőbb ember a világon. Szereted a fiadat s ismerek életem. Tudod, hogy szép, dicső, csak bele kell hatolni a mélységeibe, különben nem jön rá az ember az izére. Én most már rájöttem s ezt neked köszönhetem. Azzal, hogy egy csodás, idegen világba küldtél, megnyitottad számomra az Élet titkos kinstárát. Elvezem fiatalságomat, az erőmet, a mások barátságát, szíve jószágát, a hatalmas természetet. Megtanultam becsülni a nőt. Most már minden az enyém, a mi még nem az, elfoglalom, meghódítom, a magam gyönyörűségére fordítom. Mióta elszakadtam az otthoni tepedtől, bármilyh fegyvet, minden sikerült, szinte nem ismerem lehetlen-

TÖMÖRKÉNY UTCÁJÁN.

A régi utcán lassan ballagok, Főbőtem békés esti csillagok.

Mély nyugalom lágy szőnyege terül Végig az utcán s a csönd hegedül.

S a ablakok, mint hű öreg szemek S a régi házak is öregszenek.

Oly egyedül, oly bánatos vagyok, Mint a kit minden álma otthagytott.

S a csendben, estben, árnyban mintha csak Hozzám suhanna egy szelid alak.

S én halkkal, leppal suttogok vele, Mint hervadt hársak hulló levele.

A magyar bánat mély zenéje zeng, Bus hangfogóval vén szívembe bent.

Én sírok, vallok, panaszom zokog, Ó mosolyog, miként a boldogok.

A hangja mint a távol ezimbalom, Szívembe zöng nyugalmas biztatón.

Szemem megcsillan egy tisztább világ, Mint jegenyéken túl a délibáb.

Ó drága árnyék, holt, hű ezimbora, Biztass, vezess és el ne hagyj soha!

Juhász Gyula.

MAGYAR BAKÁK SEGÍTENEK AZ OLASZ LAKOSÁGNAK KUEGELICZÁT FOSZTANI.

SZÍNHÁZ.

— Hevesi Sándor: „Görögöt”, a Nemzeti Színházban. —

Hevesi Sándor legkiválóbb színházi embereink egyike. Az egyetlen közöttük, a ki a színházi gyakorlatot igen beható és széles tudományos készültséggel műveli. Ebben a tekintetben színházi kultúránk benne emelkedik legmagasabb színvonalra. Dramaturgiai munkáival, annak idején a rövid életű, de nem csekély eredményeket ért Thália-ársulat vezetésével igen sok, nálunk addig ismeretlen eszmét és szempontot propagált és vitt be a művelt emberek tudatába s ezzel megtermékenyítette és magasabb színvonalra emelte a magyar színházi ízlést, a közönség és az írók gondolkodását. Rendezői tevékenysége, melyet évek sora óta a Nemzeti Színháznál s egy ideig az Operaháznál is kifejtett, példája a szolid, komoly, a gyakorlati kívánalmakkal és a művészi ízléssel egyformán számoló művész-munkának s a mi sikereket a közelmúlt években a Nemzeti Színház elért, azokból Hevesi Sándor igen tetemes részt kívánhat magának.

Semmi sem érhetőbb, mint hogy a teória ilyen kiváló emberét, a ki e mellett egész testével benne él a színházban, erősen izgatja a pozitív művészi alkotás vágya is, hogy az olyan emberről, a ki egy fél életet töltött el drámai művek tudományos vizsgálatával s színházi életre juttatásával, végre is felmerül az a szükség-érzet, hogy kipróbálja, mennyiben képes ő maga is valami olyat produkálni, a mi a művészet eszközeivel elevenedik meg a színházban. Ebből a szükség-érzetből erednek Hevesi darabjai. Eddig három darabját ismertük, mind a három figyelemreméltó s drámatársunk jobb színvonaláról való munka, melyek közül legvalószínűbb egy igen tisztességes színházi sikert is aratott. Negyedik darabja, a „Görögöt” című vígjáték most került színpadra a Nemzeti Színházban.

Az író azt a levegőt vette tollára, a mely legközelebb esik hozzá: a színházi miliút, azt a különös emberfajtát, a mely a színházak körül forog. Színészek, színésznők, színházi férj, drámai költő szerepel a darabban, néhány olyan alak, a melyeket mindig ott látunk ténferegni a színházok tájékán, a nélkül, hogy bárki is tudná, mit keresnek tulajdonképpen ott.

Rákosi Szió és Lugosi Béla. (H. felvétel.)

HEVESI SÁNDOR „GÖRÖGÖT” CÍMŰ VÍGJÁTÉKÁBÓL.

Szakmabeli nyelven szólva, civíl — vagyis olyan ember, a kinek semmi köze a színházhoz — csak egy van, de ez az egy képviseli az egész többi világot, a színházi szemponttal szemben az összes emberi szempontokat. Mert a művészet és az emberi vágyak és szükségek sűrűlődsége a darab tulajdonképpeni témája. A színésznő, a ki asszonyok is kiváló, szerelmre, boldogságra és boldogításra fémelt s érzi is a vágyat: minderre, de a művészet démónja elállja az oda vezető utat, nem bírja, nem akarja a művészetet feláldozni asszonyi vágyaiért. Erre kell a férfi, a ki fölüeny okosság, ravaszkodással, pszichológiai stratégiával és mindenekeftt férfiúi kiválóságával legyőzi a démont és rávezeti a színésznőt a maga asszonyi életére.

Schöpflin Aladár.

Mindez sok ötlettel, elmésséggel, ízléssel és intelligenciával folyik le előttünk a színházban. Maga az alaprajz is, hogy a férfi elterjeszti a színésznővel való eljegyzése álhírét s ennek a hírtnek a környezetére való hatásában mutatja meg, mint valami tükörben, a színésznő élet visszáját, — színházi ötletnek, ha nem is egészen új, de hatásos és igen jó helyzeteket teremtő. Az alakok: az öregedő, cinikus és mindent jó szíjjel megértő anyaszínésznő, az operanékesnő férje, a ki felesége hangjáért való rettegésében nem ér rá arra, hogy ember és férj legyen, az affektált hősszerelmes és az orezálan színházi újságíró, konturban jól megrajzolt alakok. A dialógus némely jelenetben rendkívül elmés, jó francia iskolára valló, a mennyiben a darabnak van hatása, elsősorban ennek köszönhető. Mindez azonban jól van gondolva, de már kevésbé jól megcsinálva. Az elevenítő lehetet nem bírta az író belevenni a darabba. A jól kiesztelt bonyodalom nem győz meg arról, a mi a cizlja volna, a jól meglátott alakok csak konstruálva vannak, de élni csak egy-egy pillanatra élnek s a dialógus is nem a cselekvényből, az alakokból nő ki, hanem a szerző aggatója rájuk. A teremtő géniusz nines meg a darabban. Mindaz, a mi gondolkodás és kiszámítás dolga, igen jó benne, a mit azonban csak az író ösztön, az akarástól független sugallat adhat meg, abból alig van valami. Az író maga mondja, hogy nem akart egyebet, mint mulattatni a közönséget, ez egy-egy alakkal, egy-egy jelenetben sikerül is neki, a darab a maga egészében mégsem elégt ki.

A szereposztás sem szerencsés. A főszereplők, Várady Aranka és Lugosi Béla mincsenek a helyükön. Az előbbi mindenképen intelligens játéka mellett sem tud a színésznő művészi és asszonyi kiválóságáról meggyőzni, az utóbbi elegáns és kellemes színházi alak, de nyomasincs játékában annak a fölüeny intelligenciának, a melyet a szerep megkíván. Ligeti Juliskának szerencsétlenségére jutott az énekesnő szerepe. Rákosi Szió mellett, a ki az előadás legjobb részét produkálja teljes megértéssel, az elhitést rendkívüli művészetével, Kiss Irén ad jól megrajzolt és következetesen végigjátszott komikus alakot.

OSZTRÁK-MAGYAR MOZSÁR FELÁLLÍTÁSA.

AZ ÉRKEZŐ CSAPAT JELENTKEZIK A PARANCSNOKNÁL.

MAGYAR OSZTRÁK CSAPATOK A NYUGATI FRONTON.

AZ ŰTEG TEHENE, A MELYET A SZÍNHÁZ ÉRKEZÉSÉRE ELKÜLDÖZTÉK.

A TANYAI MENYASSZONY.

Elbeszélés. — Írta: Zsolnos László.

Simondy Tusi ideges kézzel kapta ki a szobalány kezéből a táviratot.

— Honnan jön? Talán csak nem...? — s a következő szempillantásban már végig is futván a szövegen, költenél nyújtotta át a világoskék plüstarakos divány szögletében horgoló pápaszemes vénkisasszonynak.

— Nem jöhet, Terka néni. Laktanyaügyeletes szegény.

Úgy volt, hogy Csitéry főhadnagy, az árva, vagyonos Simondy-leány vőlegénye, a húsvéti ünnepekre lerucszan Budapestről a tanyára a menyasszonyához, s a végzetes távirat most azt jelentette, hogy ezekből a boldog ünnepekből nem lesz semmi; mért hát a főhadnagy úr kaszánya-ínspekziós nagyszombat éjszakáján.

Hosszú idő telt bele, míg Tusi hamvas orozáján felszáradtak a könnyek, hanem akkor a megnyerő arcú, bár kicsit inkább deszkatermetű, semmint szép lány hunyorgós, szürke szeméből már sugárzott is a mosoly. Tusi mosolygott és — csomagolt. És közben egyre csöszegett a pápaszemes nénikének, hogy:

— Hajnalban befogatunk, Terka néni, s fél-ötör már vígan robogunk Budapest felé. Nyolcra ott vagyunk, a Keleti pályaudvaron, a toalet-szobában rendezhezük a frizuránkat és egyenest odahajtatunk Ödön lakására. Uhh, micsoda kedves kaland lesz! Simondy Tusi a tanyai kis hamupi pöke husvét reggelén felkilyent a kutyamósa, s a lakására. Uhh, micsoda kedves kaland lesz! Simondy Tusi a tanyai kis hamupi pöke husvét reggelén felkilyent a kutyamósa, s a lakására!

Terka néni, a ki szintén lázasan csomagolta a fogkeféjét meg a kolmizó-vasát, megpróbálkozott még egy-két aggodalmaskodó megjegyzéssel:

— De igazán, Tusi, mit szólnak majd az ismerősök?

A lány az aranyfogát villogtatta: — Az ismerősök? Ugyan már hogy lehetsz olyan prúd, Terka néni? En a vőlegényemmel akarom fölteni a húsvéti ünnepeket, s ha a hegy nem jöhet el Mahomethez, hát Mahomet megy el a hegyhez, és pontunk. Kinek mi köze hozzája? Te is velem leszel, néni, hát mi borzasztó van abban, ha husvét ünnepe együtt ebédeltünk hármassal a jövődöbeli urammal? Pukkadjon meg, a ki még erre is az orrát firtogatja.

Ez ellen már nem volt föllebbezés. Ahol a szív dirigál, az érvek ott kuczkóba szorulnak. Pukkadjon meg, a kinek nem tetszik és pontunk.

Másnap, husvétvasárnap reggelén Simondy

Tusi meg a pápaszemes Terka néni csakugyan megérkeztek Budapestre. A pályaudvarról a kocsiba ültek, s egyenest behajtottak az Üllői-út 89-hez, ahol a huszár főhadnagy lakott.

Még nem volt kilenc óra, mikor a kétfogatú megállt a nevezetes ház előtt és a tanyai menyasszonyék kiugrottak a kocsiból; a kis úti-táskát egyelőre a bakon hagyták, hiszen még úgyis el kell vitetni magukat a Pannóniába. Ide csak azért jöttek ilyen korán, hogy, a mint Tusi olyan elmésen mondta útközben a vonaton, hogy:

— Tudod, Terka néni, a madár addig ki ne röpüljön valahogy a kalitból.

Fölérték az első emeletre.

— Itt lakik — nézte meg a lány a barna lépcsőházi szárnysajtón a névjegyet, és valami eddig sohasem tapasztalt, különös izgalmat érzett végigbámulni magán. Hogyne: husvét reggelén, ő, a vőlegény lakásán!

Tudta hallomásból, hogy a főhadnagynak két szobája van, s így ha a fiú még netalán aludnék az inspekció után az egyikben, ők addig majd szépen elhelyezkednek a másik szobában. S ott várják meg, a míg fölébred.

Tusi rányomta keztyűs ujját a villamos csengő gombjára s a következő percben kinyílt az ajtó s a kutyamósa borzas ábrázata kukkant ki rajta.

— Itthon van a főhadnagy úr? — kérdezte a lány, s miközben Dávid, a protekziós tisztiszolga majdhogy a nyelvét nem harapta el riadt dadogásában, — alszik? Jó, akkor várunk egy kicsit! — Terka nénihez berontott a lakásba. Szegény Dávid majd orra bukott, úgy belebotlott zavarában a tulajdon lábába. Homlokán pedig kiütött a verejték, mintha legalább is a arepülő bizottság elé vitték volna.

— De nagysád, kérem alássan, a főhadnagy úr, izé, nincs itthon...

Ebben a pillanatban váratlanul kinyílt a másik szoba ajtaja, s a küszöbön, sárgaselyem piában megjelent Csitéry főhadnagy.

— Maguk itt? — suttogta olyan tekintettel, mintha legalább is segítségért szeretett volna kiáltani. És miközben lesújtó pillantást lövelt a kutyamósa, hamar óvatosan becsukta maga mögött a belső szoba ajtaját.

Tusi, a kinek a viszontlátás első örömeiben szébe sem jutott (hiszen már öt hete nem találkoztak), hogy a tisztiszolga az imént tagadta le a vőlegénye otthonlétét, sugárzó arccal lépett Csitéry elé:

— Igen, kedves Ödön. Mahomet jött el a hegyhez. Eljöttem magának boldog húsvéti ünnepeket kívánni.

S mialatt Terka néni fanyarul somolygott ki a pápaszeme mögül, szerelmes mosolylyal

nyújtotta esókra kicsit vértelen ajkát a vőlegényének:

— Most megszállunk a Pannóniában, és majd együtt töltjük el a napot, jó?

A főhadnagy alig hogy hozzája értette az ajkát.

— Voltakép, — mentegődött — voltakép nem is lett volna szabad most megcsókolnom, édes Tusika, mert... mert egy kicsit influenzás vagyok. A nátha pedig, tudja, ragadós betegség.

És, mintha csak mutatvánnyal akart volna szolgálni a saját náthájából, halkat prüsszentett:

— Ha pezi!

A tanyai menyasszony kipirult arccal nézett reája.

— Oh — intett boldogan, — egy kis náthát még mindig elszennvedhetek magáért, Ödön. Nem baj, ha ragadós, legföljebb én is prüsszogni fogok.

Ebben a szemhunyorításban a másik szobából, oman, a honnan Csitéry az előbb kilépett, a gondosan becsukott ajtón keresztül elfojtott vékony, nyávogásszerű prüsszentés hallatszott:

— Ha pezi!

Utána rögtön egy másik:

— Ha pezi!

S épp ily gyors tempóban a harmadik:

— Ha pezi!

Terka néni ijedt mozdulattal kapott a pápaszeméhez, mintha le akarta volna venni a szemérről, hogy megtörülje.

Dávid, a ki idáig földbegyökerezett lábával maradt állva az ajtóban, erre a hangra úgy indult ki az ajtón, mintha puskából lötték volna ki rajta.

Tusi szólanul mozgó ajakkal, sápadtan bőkte mutatónyját a titokzatos ajtó felé, a mely mögül most negyedszer is, és immár szinte ellenállhatatlanul hangzott ki a nyávogásszerű, vékony prüsszentés, még pedig ezúttal oly tisztán, hogy még a legoptimistább fülnék is föl kellett ismernie benne a nőiesség bizonyos finom árnyalatát, és miközben Csitéry főhadnagy ideges krakogás után:

— De édes Tusikám! — akarta megczírogatni a remegő kezecskét, jéghidegen fordult a nyugtalanul fészkelődő pápaszemes nénikéhez: — Siessünk, Terka néni, vár a kocsi!

És szegény, kis tanyai menyasszony, a mikor szélesbösen sietvén lefelé a lépcsőn, nyomában a szenteket cizáló néivel, kiért a kapu elé, piciny, formás és most minden ízében reszkető lábával a fialker hágesójára toppantva, elcsukló hangon mondta a kocsisnak, hogy:

— Vissza... a vasúthoz!

A HOLNAP ERKÖLCSE.

Bizonyos, hogy a háború utáni berendezkedés alakulására igen erős befolyással lesz két momentum. Az egyik: a szükségletnek tömeges jelentkezése. A másik: az anyagnak és munkaerőnek a föladatak nagyságához és sürgősségéhez való aránytalansága. Négy esztendő alatt a készletek, nem is szólva a rengeteg erőszakos pusztításról, föléledtek és elhasználódtak. Egy lassú, de állandó légés folyamata ment végbe ott is, a hol a vörös kakas nem kukorékol a tetőn. Minden elkopott, megromlott, lerongyolódott. A pótlás nem volt teljes érvényű. A hadi, mint minőség-jelző súlyos értékcsökkenést jelent. Nem karban-tartás, hanem csak szurrogátum. Enyhítése a ma inségének. A holnap számára nem számít. Az egész világ mint türelmetlen vásárló közönség áll a Béke még leeresztett-redőnyű boltajtaja előtt.

Zsúfoltan azonban a boltot nyitás után nem találjuk. A föllegek is nagyon szükségesek, írta Voltaire és a normális idő valóban számot vetett ezzel az igazsággal. A kínálat fölötté áll a keresletnek és ez a helyzet egyik legerősebb indítéka volt a fejlődésnek, mert versenyer sarkantyúzott teljesítő erőben. Nemesak produkálni kellett, hanem jobbat kellett produkálni, hogy a kereslet kedvét megnyerje. A föllegek szabályozta az árakat és tartotta a tisztesség kordájában a hasznót. Folytonos ösztönzés volt a tökéletesítésre és egyben útját állta az uzsora kifejlődésének.

Ez az egészség állapot azonban, sajnos, megszűnt. De nemesak a föllegek kopott el. A szükséges is az igények határára belülré zsugorodott. Egy középarányos átlagmennyiséget kellett megállapítani, hogy legalább a nélkülözhetetlen mindenkinek kijusson. A racionális lassasán törvénnyé lett a szükségletek minden területén. Az idő nemesak a kenyeret méri ki mindenkinek, de megzabja azt is, hogy mennyi ruhát vagy lábbelit nyúlhat el. Ma már tudjuk, hogy nemesak minálunk ez a helyzet. Az egész világ szűkülődködött, tekintet nélkül, hogy melyik hatalmi csoporthoz tartozik, sőt az a része is, a melyik kívül tudott maradni a szörnyű tusa területén.

Megduzzadt készletek sehoh se várják a forgalom szabadságának pillanatát. A mit a föld négy esztendő alatt termelt, a mit a gép és az emberkéz munkája feldolgozott, az a feneketlen gyomrú és pusztító óriásé volt. A háborúé. A szállító eszközök rettenetesen megfogyatkoztak és a maradék teljesítő képességét a békekötés nagy pillanata után is még jelentős ideig a takarodás fogja lekötni. A háborús iparnak béke-iparra való visszafelődése se lesz percek munkája. A tanult munkaerő egy része a föld alá került, más része kiesett a gyakorlatból vagy elnyomorodott. Száz böles között sincs, a ki ki tudná számítani, hogy a jövő mikor fogja

ZSÁKMÁNYOLT AMERIKAI NEHEZ LÖVEG A HANGŰ BEJÁRATÁT VÉDELMEZŐ EGYIK ERŐBEN.

utólrni a multat. Hogy mikor érünk el megint oda, a hol 1913-ban voltunk?

A szükséglet azonban óriási lesz és sürgős, mert a legelmibbet követeli. Fődelet, gúnyát, a megelhetés nélkülözhetetlen és a kényelem primitív feltételeit. A szükségletnek ez a természete szabja meg a kielégítés formáját is, a mely nem lehet más, mint típusos. Olyan, a mely az egyéni izlés igényeinek figyelembe vétele nélkül tisztán a föladat tárgyi feltételei szerint igazodik. A hajléknál csak arra lesz tekintettel, hogy objektív hivatását lehető jól tudja szolgálni. Legyen teteje, fala, ajtaja, ablaka. Az anyag és a munkaerő fogyatékos volta a legnagyobb egyszerűséget teszi majd kötelezővé, a tömegtermelésnek az a természete pedig, hogy legkíméletesebben és legszaporábban úgy tud produkálni, ha ugyanazt a formát ismételteti: bizonyos uniformitást. A munkába állt béke első alkotásai nem a kialakult izlésnek, a kényességnek, a fejlett művészi érték követeléseinek és az egyéni igényeknek szólanak. A túlszűfolt városok baján olyan építkezésekkel fog enyhíteni, a melyek se az örökkévalóságra igényt nem tartanak, se arra, hogy eltűnésük egy, adja Isten, nem nagyon távoli jövőben, gyaşa legyen a jóízű vagy éppen művészetkedvelő kegyeletnek. A ruhánkat meg a cipőnket a huszadik század első negyedében nem a mester fogja alkotni mérték-, hanem a gyár szám szerinti és nagyon kevés úrnak teszi majd álmattanná az éjszakáját a riasztó észlelet, hogy a kabátja nem simul minden ránc nélkül való, tapadó hűséggel a lapoczkájára.

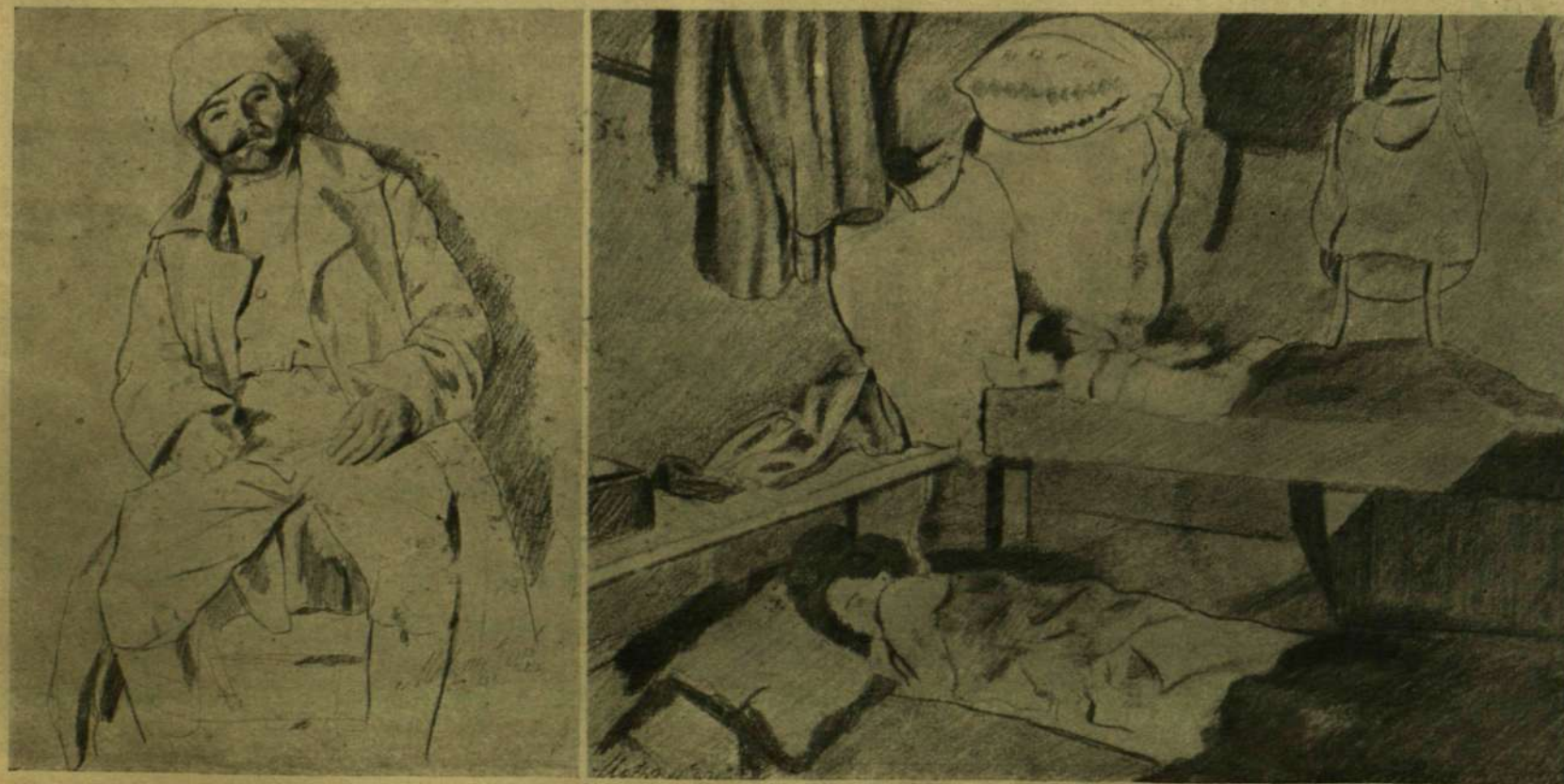
A mi mind nem jelenti a falanster-korszak elkövetkezését. A mód ezentúl is meg fogja találni igénye kielégítésének eszközeit. Lesznek, a kik palotában laknak és a szabás elsőrangú mestereinek adnak alkalmat a művésztük kiérvenyítésére. Csak hogy ezeknek a módjuk kivételessége arányában kell majd megfizetniük az igényeik kielégítését. A mi minálunk nagyobb változást jelent, mint a nyugat bármelyik más államában, a hol a társadalom kialakultsága ezen a területen is érvényesítette már a normális időkben a maga bekövetkezéseit. A luxus, vagy a mi ennek számított, az életmód túltengése a polgáriság átlagos szintjén ezekben az országokban a háború előtt is aránytalanul drága volt. Minálunk ma. A megelhetés, az akkori viszonyok szerint, drága volt, de a belépődj a gazdagok életmódjába alacsony. A különböző jóléti fokozatú emberek költségvetése távolról se mutatta azt az óriási különbséget, mint nyugaton. Ez a valóság bizonyára nem utolsó magyarázata annak, hogy a látszati jólét, az úgynevezett flancz alig volt még egy nagyváros életének annyira kidomborodó vonása, mint Budapestnek.

Ez a vonás mindenesetre le fog mulni a város életének képeről, vagy legalább is nagyon elhalványodik. A gazdag ember életmódját csak az öltheti magára, a ki csakugyan meg is tudja fizetni. Még pedig — készpénzzel. Mert, és ez egy másik óriási fordulat a viszonyoknak, a hitel istene eltávozott e földről. Pedig tudjuk: rengeteg volt a felekezete és az életnek minden területén állottak oltárai. Könyvre, számlára, részletre vásároltunk és dolgoztattunk. A szobánál különöznék számított az a kuncsaft, a ki azonnal, a szállításkor fizette a ruha árát. De meghittebbnek, bensőbbnek és szolidabbnak érezte az üzleti összeköttetést a fűszeres is, ha nem a kasszába tette, hanem a könyvbe írta be a portéka árát. Mert szebb és úribb a fizetség, ha a summa már megömbölyödött.

Ennek az erkölcsnek is vége van. Az adszanese a jelszó és nem lehet kétséges, hogy ez érvényben is marad. A mi megint egyet jelent azzal, hogy senki se fog a takaróján túl nyújtózkodni. Egyszerűen, mert nem lehet. A keresők lehetőségei kétségtelenül elkövetkező megnövekedése egyrészt módot ad arra, hogy a szükségesnek készpénzben megadják az árát, másrészt a készlet korlátolt volta nem kényszeríti az eiadót arra, hogy a hitel koczkázata útján is túl akarjon adni a portékáján.

A majdani béke rendjének tehát nyilvánvalóan ezek lesznek a fundamentális tulajdonságai: az igények leszorítása, nagyobb egyszerűség az átlagos életmódban és a luxus hatalmas megdrágulása. A flancz elműlik, de elműlik a sokszor ok nélkül és könnyelműen csinált adósságok gondjai is. Színtelenebb, de szolidabb, egyhangúbb, de komolyabb lesz az élet. Az emberek nem fognak jobban enni, de többet és nyugodtabban fognak aludni, mint a véres zivatarok hullámai alá süllyedt egykori világban.

Szigma.

OROSZ FÖGSÁGBÓL SZABADULT BAKA.

Metzner Ernő rajza.

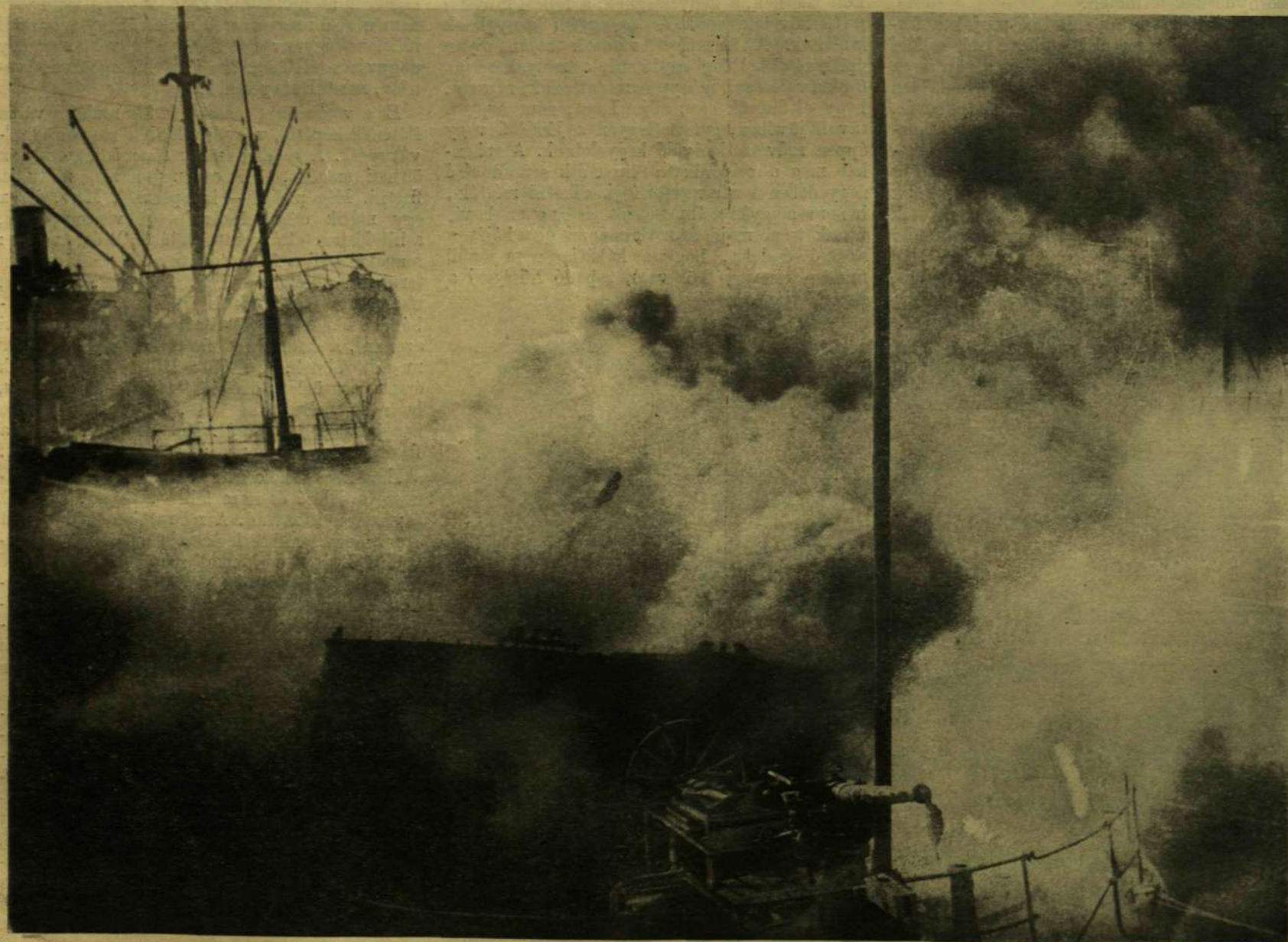
UKRAJNAI SZOBA BELSEJE.

A NÉMETEK HARCZAI FINNORSZÁGBAN. — A vörös gárdistákkal folyó harcokban megsebesülteket szállítják.

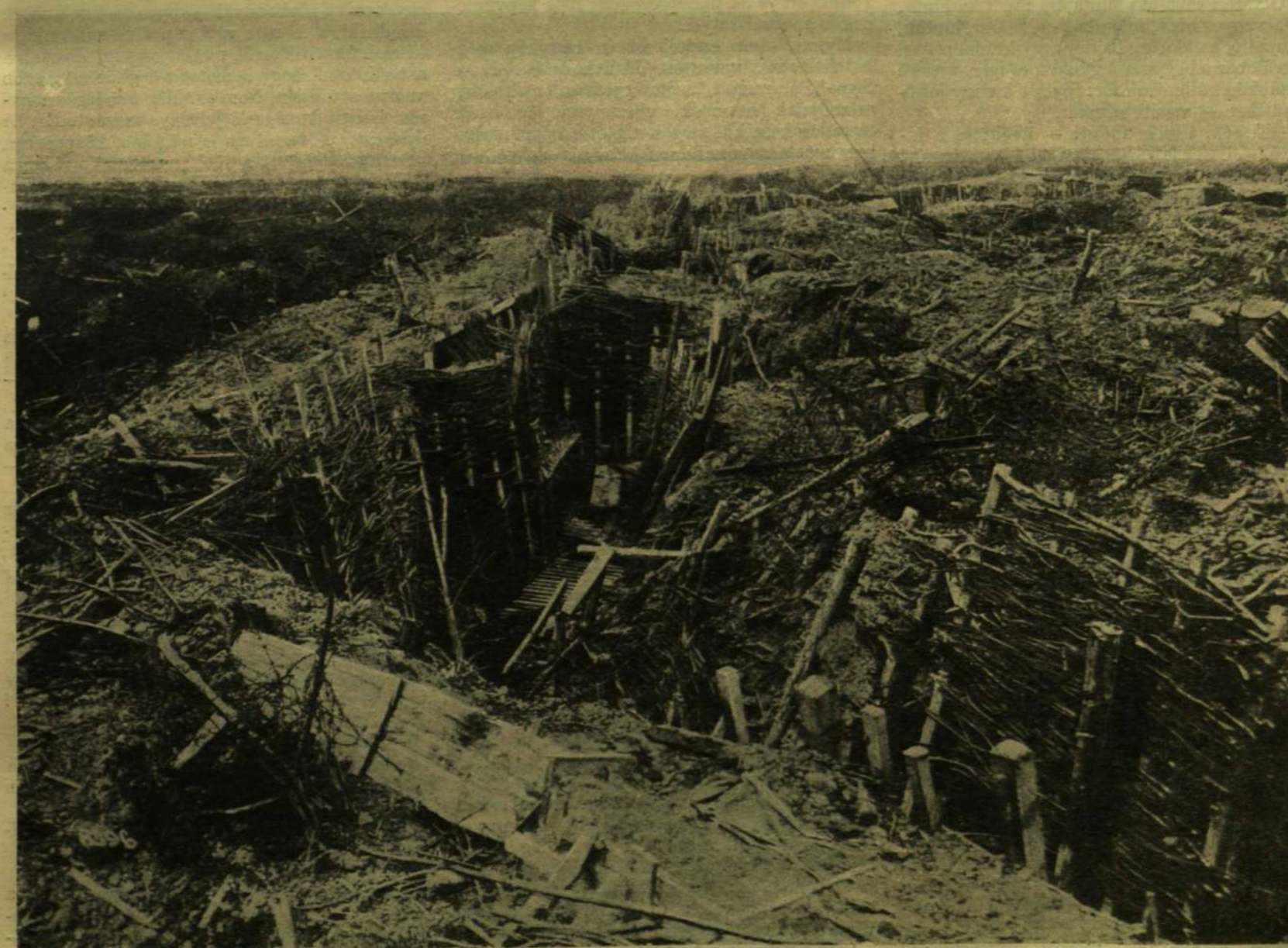
A VÖRÖS GÁRDISTÁKAT ÜLDÖZŐ NÉMET GÉPFEGYVERCSAPAT A HANGÖ—HELSINGFORSI VASUTI VONAL MELLETT.

A NÉMETEK HARCZAI FINNORSZÁGBAN. — A VÖRÖS GÁRDISTÁK ÁLTAL FELGYUJTOTT CZIRKÁLÓ ÉGÉSE A HANGÖI KIKÖTŐBEN.

GRÁNÁT-TÖLCSÉREKKEL TELT TERÜLET.

ELFOPLALT ANGOL ÁLLÁS ARMENTIÉRES ELŐTT, MELYEN A BOHÁMCSAPATOK ÁTHALADNAK.

MILYEN TEREPEEN HALAD ÁT A NÉMETEK NYUGATI OFFENZÍVÁJA. — Bufa felvételei.

HÓVAL FÖDÖTT PÁLMÁK OLASZORSZÁGBAN.

A KÓPÉ.

Regény. (Folytatás.)

Irtá Arnold Bennett. — Fordította Németné Langheim Irma.

A football-mérkőzésről szóló példányokban jelent meg az «Ötváros» első jelentése azokról a külön mártónapi ünnepekről, melyeket ez az újság a közönségének rendezett. Ugyanez a nap reggelén az Általános Takarékosági Szövetkezet minden tagját is meghívták az ünnepekre. Három népnepet rendeztek — Haurbridgeban, Bursleyben és Longshawban. A rendező Ötvárosi «bűvészek» mintájára: volt körhinta, mutatványos bódé, mézeskalácsos sátor, hinták, kókuszdió, cseledobás. És mindegyik ünnepélyen a cseledobásnál egészen egyszerű és igen újszerű céltáblákat állítottak fel: egy sor kicsiny jelzőkészülék — vasúti szignált.

— Tessék, tessék uraim! — üvöltötte a kikiáltó. — Üssék le a szignált. Üssék le a szignált! Üssék le és ez a csomag törökméz a maguké! Üssék le a szignált!

És, ha leütötték a szignált, a kikiáltó újból ordítani kezdett.

— A maga számára a jutalmat a Signal ünnepi külön számába csomagoljuk!

És megvetőleg, kellő darabokra tépték a Signal példányait, a melyek mindegyike félpennyjébe került Denrynek; belesomagolták a törökmézet és nyelvükkel csettintve ádták át a boldog nyeronak.

Ilyképen az egész vásártér nem sokára sáros és piszkos Signal-példányok borították. Az emberek bokáig gázolták a Signalban.

Kevés eset kellett nagyobb feltűnést az Ötvárosban, mint ez a Denry által kieszelt és vezetett csínytevés. A Signal erkölcsi kárát már szinte végzetesnek tartották. És a törvényes következményeknek most már nemesak a lehetőségé, hanem a valószínűsége volt az általános vita tárgya.

Hétfőn mind a két újságot félfő kíváncsisággal vásárolták. Mindenki fáztott megtudni, mit mondanak.

De egyik hasábjain sem esett szó az ügyről. Mindketten elhatározták, hogy diszkrétnek lesznek. A Signal félt, hogy ha sor kerül rá, nem tudja majd bebizonyítani ártatlanságát abban a bűntényben, hogy a piritott sajtó és a meleg sütemény segítségével lépcsőre lépő gyerekeket bekerítették. A Signal ezenkívül még komolyan megroggalt tekintélyére is szükségképpen figyelemmel volt: az ilyen sebekre hallgatás a legjobb ir. Az «Ötváros» érthetőleg, szintén megijedt. De tökéletesen tudatában volt a diadalának.

Denry Blackpoolba utazott, kétségtelenül azért, hogy szakállt növeszzen.

Az új hírlep erkölcsi és anyagi győzelmének jele volt, hogy rövidesen ezután négy tekintélyes polgár alkudozott a részvénytársaság

részvényeire. És ez a mese vége. Mert a vevők, a kik jogot biztosítottak maguknak a részvények többségére, a Signal kikiáltóit voltak. A részvénytöbbség birtokában a Signal feltételeket szabott a vetélytársnak és közös megegyezéssel megölte. Halálának bére nem volt csekélység, de kevesebb volt, mint a Signal egy évi nyeresége. Denry pedig szíve mélyében örült, hogy a vállalatától megszabadult. Túláságosan elkeserítő benyomást szerzett az újságírás erejéről és veszedelméről, semhogy folytatni akarta volna. Hirneve sokkal, de sokkal nagyobb volt, mint valaha. Ha akarta volna, hálából a felvonulásért és az ünnepekéért, még képviselőnek is megválasztják.

Myson, társa szertelenségén némiképp megbotránkozva, visszatért Manchesterbe. És a Signal, a melyet azóta gyakran csak öreg asszonynak neveztek, visszanyerte és azóta támadások nélkül meg is tartotta egyeduralmi hatalmát negyedmilliónyi közönsége felett.

TIZEDIK FEJEZET.

Denry becselensége.

I.

Kétséssel utóbb Denry újból diadalmaszkodott anyja ellentállásán és kalandos szellemének újabb bizonyosságával szolgált az által, hogy egyike lett az első gépkocsitulajdonosoknak. Új kocsijával elsőnek Cotterillékhez robogott. Nem azért, mert kedvelte Cotterill tanácsost és talán részesíteni akarta örömben; ő Cotterill tanácsost tulajdonképpen nem szerette. Soha sem volt képes Nelly apjának megbocsátani azt a pártfogói leereszkedését, melyet évekket ezelőtt Llaududnóban vele szemben tanúsított és a melytől még most sem volt egészen mentes Cotterill viselkedése. Mindketten a városi tanácsban ültek ugyan és bár Denry egyre dagadott, Cotterill meg egészen bizonyosan nem gyarapodott, ez utóbbinak arca mégis mindig azt látszott mondani Denrynek: «Maga kezdő léte igazán nem is dolgozik rosszul. Ép ezért, Denry nem akarta az alkalmat elmulasztani, hogy Cotterillre benyomást gyakoroljon. És még más oka is volt, a mi Cotterillékhez vonzotta. Rokonszenv fűzte Cotterilléhoz, az asszony erőltetett halgatlansága és annak a kétségbeejtő tulajdonságának ellenére is, hogy mindig a testéhez szorított és keresztbefont karokkal üldögélt. És ott volt Nelly is. Denry és Nelly jó barátok voltak. Az egész világ szemében Nelly felnőttségébe ment; csak Denry szemében nem: ő még mindig mint cukros babával bánt vele; és Nelly, ha szólította valahogy, tiszteletteljesen «úr»-nak szólította.

Cotterilléknek elég tágas, szép, kertes régi házuk volt az új park és a vörös utcák felett, melyeket Cotterill segített világra hozni. És Cotterill, míg mások számára négy tekintélyes polgár alkudozott a részvénytársaság

részére előnyben részesített egy régi, stucco-homlokzatú építményt. A kertnek kettősszárnú kapuja volt és a portáltól a ház bejáratáig kocsit vezetett, a mely azonban gondosan került a házajtót mindaddig, míg különböző kanyarulatokkal az egész kertet be nem járta. Ez az út adta meg az egésznek a régi birtok jellegét. Viszont a Cotterill-féle széles ablakok, fűrdőszoba és szökőkút kölcsönözték neki a modern jelleget. Volt istállója is, a melyben vadászkocsi és egy ló állott a tanácsosnak üzleti utaiiban szolgálatára. Arra mérget lehetett venni, hogyha feleségének vagy leányának volt szüksége a kocsira, úgy az vagy úton volt, vagy útra készült, vagy a ló volt fáradt és nyugalmra volt szüksége. Ugyanez a szolgáló, a ki a lovat gondozta, gyomlálta a virágágyakat is, ő törte be tisztogatás közben az ablakokat és feketítette be a barna czipőket. A két belső cseléd és ez a szolgáló ellentétes véleményen voltak kötelességeik birodalmának határaitól. Egészen a Cotterillék kúriája a kisvárosban szokásos, módos háztartások képét mutatta.

Denry minden incidens nélkül ért a Cotterill kertjébe. Ez még abban az időben volt, mikor az automobilozók végrendeletek, mielőtt útra keltek. Ezért örült Denry annyira ennek a sikernek. A lelkében élt elővigyázatosság kicsiny, de hasznos maradványa azonban megföltötte neki, hogy kocsijával a vég nélküli kanyarulatokon átszáguldjon. Szép májusi este volt és így szeretett kocsiját és új bundáját a kapunál álló nagy fa árnyékában hagyni.

A mint a ka puhoz közelített, pompás eszméje támadt:

— Meghívom őket, valamennyiüket kocsizni. Jut hely mindannyiuknak — mondta magában.

Még mai nap, mikor már tanult kocsivezető hajtja az automobil, sem mondhatja senki, a ki gépkocsit vásárolt, olyan gondatlan hanghordozással a barátjának: «gépkocsit vettem, gyere egy sétakocsizásra» — mint a hogy ezt mondja: «Vitorlást vettem, gyere hajókanizni» vagy «Házat vettem, gyere nézd meg». Még mai nap is, London kellő közepén is megiesik egy és más a gépkocsival — éppen csak valami... Mindenki, a ki már vett gépet és mindenki, a ki csak álmodik erről, megért engem. Hasztalan azt elhítni, hogy a motor a legközönségesebb valami a világon. Nem az. Még mindig a nagyási hóbort kimagasló jelvénye maradt. És, ha ilyen az automobil ma is még és a központban is, milyen lehetett a sötét multban és abban a sötét városban, melyet Londonból a leggyorsabb expresszsel is csak három óra alatt érhetünk el? Meg fogjuk hát érteni, hogy Denry egyszerűen hízott a büszkeségtől.

— Itthon van a gazda? — kérdezte a szolgát, a ki kellő merev tartással, de máskülönben gondozatlan külsővel fogadta.

— Nincs itthon, nagyságos uram. Nem is teázott itthon.

(— Majd az asszonyokat viszem magammal — gondolta Denry.)

— Jöjjön már be! — hallatszott egy hang a társalgóból, a nyitott ajtón át Nelly hangja volt. — Micsoda meglepetés várja magát! — folytatta és Nelly rózsásan, látható lett.

Denry az automobil-sapkáját hamarosan az előszoba fogására akasztotta. Nem! Nem remélte, hogy Nelly majd így is észreveszi. Sőt, remélte, hogy nem fogja meglátni. Most, mikor végre elérkezett a pillanat, hogy magát mint gépkocsi-tulajdonost mutassa be, egyszerűen félnék és ideges lett. El szeretne volna dugni a kalapját. Denry mindenben különbözött a közönséges emberektől. Ő képes volt magát egy új öltönyben is furcsán érezni. Különös, úgy-e?

— Jó napot — üdvözölte őt Nelly.

— Jó napot — válaszolta.

— Apa nem jött még haza — tette még hozzá Nelly. Denrynek úgy rémlett, hogy Nelly nem fér a bőrben.

— Nos, elő azzal a meglepetéssel — türelmetlenkedett Denry.

Nelly bevezette a társalgóba.

A meglepetés egy gyönyörű asszony volt, a ki feketében tündökölt — nem fekete selyemben, hanem valami finomabb, puhább szövetségben; és minden képzeletet felülmúló kecses-séggel és öntudatossággal dőlt hátra karosszékében. Vállára fekete ezüstszálal összefogott egyiptomi kendő borult. Haját láthatólag és szembetűnően mesteri kezek fésülték meg. Lába-

feje és fél bokája látható volt. A czipő, az áttört harisnya, ilyen czipőt és ilyen harisnyát még sohasem látott Bursley, még bában sem látott. A hölgy gyászban volt és így alig viselt valami ékszer, de éppen az aranyának a fekete szövet között, csak itt-ott áttetsző fénye adott az egésznek valami csodálatosan gazdag színezetet. A legkevésbé tapasztalt ember is azt mondta volna e jelenségre — és igaz lett volna: «Íme, egy kétségtelenül gazdag, nagyvilági dáma!» A látványt a részletek tették olyan tökéletessé. Mert a részletek hihetetlenek voltak. Volt azon a ruhán talán tíz millió öltés! Varrt rajta talán tíz varrózó tíz álló esztendeig.

Denry nem állt a helyzet magaslatán. A mint-hogy ő jelentéktelen helyzetekben ritkán is állt a kellő magaslaton. Újában ugyan határozottan nagyobb társadalmi biztonságra tett szert, ezt a tudományát azonban állhatatosan úgy elraktározta, hogy kellő pillanatban sohasem tudott előhozakodni vele. Éppen úgy, mint ez-úttal sem.

— Nos, mit szól hozzám, Denry? — szólította meg csendesen, a csodálatos, feketébe öltözött teremés.

Denry, mint a vízbeugrás előtt, összeszedte minden bátorságát és úgy felelt:

— Nini, maga az csakugyan, Ruth?

Ez volt hát az a nő, a kit ő valaha szeretett, esőkölt és eljegyzett volt! Nagy könnyebbé-gére szolgált, hogy Ruth keresztnevén szólította, mert ő sehogysem emlékezett vissza Ruth férjének nevére. Még arra sem emlékezett, hallotta-e általában valaha ezt a nevet? Minden, a mit Ruthról tudott, az volt, hogy elhagyta Bursleyt, az a pjához költözött Birminghamba és ott férjhez ment valakizhez, a kinek kettős neve volt; a ki jómódú volt; a ki jóval öregebb volt nála; valakizhez, a ki nyilván magasabb társadalmi állást foglalt el; és a ki nemrégiben meghalt.

Ruth nem sokat teketóriázott. Nem volt a viselkedésében semmi, a mi arra mutatott volna, hogy elvárja, hogy szánakozzanak rajta, a miért özvegyen maradt és nem látta be, hogy Denry meg ő miért ne beszélgethetnének soha többé természetesen hangon csak azért, mert valaha jegyesek voltak. Úgy esvegett, mintha soha semmi sem történt volna köztük és mintha huszonnyolc óra sem múlt volna el azóta, hogy utóljára látták egymást. Denry megéreztte, hogy az asszony ezt a diplomatikus nyugodtságot az elhunyt férje társadalmi körében sajátította el. Értékes lecke volt ez az ő számára:

— Mindég úgy kell viselkedni, mintha semmi sem történt volna, bármilyen történet is!

Magában meg ezt gondolta: — Örülök, hogy gépemen jöttem.

Szükségét érezte valami önvédelmi eszköznek a vagyon és a magasabb társadalmi tapintat e hirtelen támadással szemben és a gépkocsi erre kiválóan alkalmasnak bizonyult.

— Az utóbbi időben sokat hallottam magáról — mondta csendes mosolylyal Ruth és fel-

A KIRÁLY HÁLÓSZOBÁJA BADENBEN.

tűnés nélkül igazgatott valamit ruhája ránczai között.

— Iegnagyobb sajnálatomra én nem mondhatom ugyanezt — felelte Denry.

Ez talán kissé veszedelmes volt kezdődnie, de Denry helyesnek, illendőnek tartotta, hogy ezt kijelentse.

— Tudja, én annyi időt töltöttem Angliától távol — felelte Ruth. — Éppen most beszélünk a nyári üdülésről. Azt ajánlottam Cotterillnek, hogy az idén változsképen utazzanak Svájcba.

— Igen, Capron-Smithné éppen most mondta — vetette közbe Cotterillné.

(Tehát Capron-Smith a neve!)

— Az túl-szép volna! — lelkesedett Nelly.

Svájcz! Csodálatos, hogyan mutatta ki ezzel az egy szóval a különbséget maga és a bursleyiek között. Cotterillék még sohasem voltak távol Angliából. Sőt, ez még nem minden: Cotterillék még nem is álmódták soha, hogy valaha ki is mehetnének Angliából. Denry megfordult egyszer Dieppeben és olyan világutazó hírnévvel érkezett vissza, mintha csak Timbuktaban járt volna. És Ruth milyen könnyedén beszél Svájczról!

— Én is hiszem, hogy ott nagyon kellemes lehet — mondta Denry.

— Ah, ott igazán nagyon kellemes nyáron — felelte Ruth. — De tulajdonképpen a kellő idő a svájci útra a téli idő, a sportok miatt.

Ha azonban valakinek nincs ideje télen, természetesen meglehetősen a nyárral is, az is iga-

zán gyönyörű ott. Bizton tudom, Te nagyon élveznéd, Nelly!

— Én is tudom, hogy mérhetetlenül boldog volnék — mondta Nelly. — Majd beszélék apával. Megmondom neki...

— Ne olyan hevesen, Nelly, — óvta az anyja.

— De bizony megmondom — bizonykodott Nelly.

— Itt jön az apád — jegyezte most meg Cotterillné.

Csakugyan lépések kereszteltek a hallt és elhaltak az ebédőben.

— Már meg mi bujt apába; csodálom, hogy nem jött be ide. Hiszen hallhatta, hogy beszélgetünk — mondta Nelly, mint a zsarnok, a kit minden csekélység felbosszant.

Csengetés hallatszott; majd megjelent a cseléd és jelentette: «Méltoztassék kijönni a nagyságos asszonynak, mire Cotterillné eltűnt és becsukta maga után az ajtót.

— Micsoda beszélővalójuk lehet ezeknek kettőjüknek egye-dül? — kérdezte összeranzolt homlokával Nelly és ő is kiment; Ruthot és Denryt magukra hagyták.

— Még nem is láttam Cotterillt, — jegyezte meg Capron-Smithné.

— Mikor érkezett? — kérdezte Denry.

— Csak ma délután.

És tovább esvegték.

A mint most Denry a csevegését hallgatva és helylyel-közrel intelligens feleletekkel tarkítva a nőt figyelte, látta, hogy Ruth most csakugyan azzá az asszonnyá vált, a kit tíz évvel ezelőtt olyan ügyesen utazott. Ez az utaztat ámitotta el Denryt akkoriban; valóságának vélte a látzatot. Most már nem lehetne elámitani — azt tudta. Oh, ez most már tényleges érték volt, olyan, a mi mindenütt megállja a helyét...

Svájcz! Nem is egyszerűen Svájcz, hanem annak is a finomabb része! Svájcz telen! Kitalálta, hogy Ruth szemében — korrektség szempontjából — a Svájczban töltött nyár semmit sem számít. De telen...

II.

Nelly Denrynek, mikor a háza belépött, meglepetéssel szolgált, de ez a meglepetés semmi sem volt ahhoz képest, a mlyennel Cotterill szolgált Nellynek, az anyjának, Denrynek és Bursley városának.

Cotterillné hisztérikus kiabálással rontott be, Ruth és Denry beszélgetése közben, a társalgóba. Kezei a helyett, hogy szokásuk szerint, szerényen össze lettek volna kulcsolva, a legfuresább módon hadonásztak a feje körül, a mi világosan mutatta, hogy valami nagy, nem közönséges izgalomnak hatása alatt állott.

— Azok az átkozott hitelezők! Tudtam, hogy be fog következni! Azok a nyomorult hitelezők! Nem akarták bekéne hagyni és most itt van, vége, megtörtént!

Igy sopánkodott Cotterillné és egy székbe vetette magát. Nem volt többé érzéke sem a

A KIRÁLY EBÉDLŐJE BADENBEN.

A BUDAPESTI BOLGÁR KÁPOLNA BELSEJE, MELYET MOST SZENTELTEK FÖL.

rüstelkedés iránt, sem az iránt, hogy mivel tartozik méltóságának. Elfelejtette, hogy bizonyos témák nem valók a társalgóba. Mint Cotterill tanácsosná hagyta el a szobát: mint senki tért oda vissza. És az egész változás öt perc alatt történt.

Capron-Smithné és Denry egymásra néztek és az első pillanatban maga Capron-Smithné sem tudta, miképpen viselkedjék. Azután odament Cotterillnéhez és kezébe vette az asszony kezét. Capron-Smithné talán nem is volt olyan nagyon meglepve. Ő és Nelly anyja mindig nagy barátságban éltek és az Ótvárosban a nagy barátság sokat jelent!

Egyedül hagyhatna talán bennünket — figyelmeztette Ruth Denryt és rátekintett. Ez volt éppen az, a mit ő magától is temni akart. Ruth kétségtelenül tökéletes nagyvilági hölgy! Hibátlan tapintatú.

Denry egyedül hagyta a nőket.

A hallból, a nyitott ajtón át megpillantotta Cotterill tanácsosát, a ki az ebédelőben a kandalló előtt állt.

Cotterill, alighogy meglátta Denryt, bizonyos erőltetett büszkeséggel kiegyensúlyozott:

— Fiam barátom, — mondta, a régi pártfogói modorát utánozva. — Jöjjön csak be hozzám. Maga meghallgathatja, miről van szó, hiszen barátunk. Jöjjön be és csukja be az ajtót. Nelly nem volt látható.

Denry bement és behúta maga után az ajtót. — Tessék helyet foglalni, — kínálta Cotterill. Még most is olyan hangon beszélt, mintha azt akarná mondani:

— Maga elég kellemes fiatal ember és nem is dolgozik oly rosszul az életben; ennek jutalmául meghallgathatja a mi szerencsétlenségünk történetét, a mely balszerencse azonban nagyobb dícsőségemre válik, mint magának, fiatal barátom, a maga jó szerencséjé!

Végigsimogatta bozontos ősz szakállát. — Holnap nyujtom be a csódkérvényemet, — mondta és kurtán felnevetett.

— Úgy? — felelte Denry, mert nem tudta, mit mondjon; nem hívták Capron-Smithnék.

— Bizony, nem maradt más hátra, — mondta Cotterill és ezután röviden elbeszélte a fiatal embernek kereskedői pályafutásának történetét. Úgy beszélt, mintha a hitelezők és az adósok kötelhúzásának tekintette volna az esetét; a kötel ő maga volt. Magától értetődik, hogy ő mindig a legelsőszintben megtett mindent, hogy mindenkit kielégítsen és csak azok a makacs, keményfejű hitelezők gátolták őt benne. Ő azonban, mindamellett, nem neheztel rájuk. Egyszerűen ilyen lett a kötelhúzás kimenetele. Kóppott szellemi nagyságában jogot formált arra, hogy hatvanéves korában olyan városban, a hol eddig szerepet játszott, a csődje csak műlő epizód lehet.

— Meg van lepve? — kérdezte kábán, üres mosollyal.

Denry kárpótolta magát a tíz év alatt élvezett pártfogásért és azt felelte:

— Én nem, hát maga?

— És a helyett, hogy a szemtelenségért kidobta volna Denryt, Cotterill csak tovább mosolygott.

Denry azonban az első pillanatban tényleg meg volt lepve, de hamar felocsúdott. Cotterill bukása egyike volt azoknak az eseményeknek, melyeket, mintán megtörténtek, minden kellő értelmiséggel megadott ember előre meg tudott volna jövendölni. Cotterill az építési vállalkozók szokásos, kockázatos vállalataiba bukkott bele; épített és megterhelte a házat jelzőlogóval; újabb építést és újabb megterhelte; azután a házakat haszonnal, haszon nélkül, veszteséggel, néha meg általában nem tudta eladni őket; ekkor váltókat adott, felveti kölcsönt második helyre, majd harmadikra. És, mert építész volt és semmi egyébhez nem értett, folytatta az építkezéseket, nem törődve azzal, hogy az építkezései iránt Bursleyben hiányzik a lelkesedés.

Senkinek ismerte helyzetét, mert építési üzér vagyoni helyzetét senki nem ismerheti. Keringtek felőle már előbb is különböző hírek, de ezekre megfelelő módon adta meg a választ. A polgármesteri díszjelvényt nemrégiben, kellő vagyon híján, visszautasította ugyan, de akkor ezt csak elővigyázatosságnak tulajdonították. Magánéletében mindvégig a szokott mértékletes pazarlás uralkodott. A közsározt, péket, szabót, szabónót mindig kiűzték.

Most pedig be fogja nyújtani holnap a csódkérvényt és az egész város azt mondja majd: «Már évek óta tudtam, hogy ez lesz a vége!»

— Mit fog ezután csinálni? — kérdezte baráti kíváncsisággal Denry.

— Itt a bökkenő — mondta. — Van ugyanis egy építész bátyám Torontóban. Jómódban él, vagyon odaát az építés, még jövedelmez. Írtam már neki röviddel ezelőtt és ő rögtön a következő hajóval küldött választ — érte meg, már a következő hajóval — és ebben azt írja, hogy éppen szüksége lenne olyan valakire mint én, a ki áttekintheti a dolgait. Lassan-lassan öreg ember lesz már a János! Még van hát valami kilátásom a jövőre.

Mintha csak azt mondta volna: «Igaz ember soha sincsen elhagyható! És hozzátette: «Csak, azért beszélem el mindezt, mert maga a családunk barátja».

Később, némi habozás után, reményteljesen, telve bizalommal, hozzáfűzte:

— Még most is, ha csak pár ezer fonthoz jutnék, könnyen átúszhatnék a nehézségeken — és kellő biztosítékkal is szolgálhatnék.

— Nem késő már most?

— Dehogy! Ha valaki, a ki ismeri a várost és bízik a birtokviszonyok fejlődésében kétezer

fontot adna — öt év alatt biztosan megkét-szerezné.

— Gondolja?

— Igen, gondoljon csak a Világos-utczára!

A Világos-utca egyike volt az öt terrakotta díszműveinek.

— Én tudom, folytatta állhatatosan Cotterill, hogy magát senki sem taníthatja a telkek értékelése tekintetében. Tudom, hogy éppen olyan jól ismeri a dolgokat, mint jömagam. Ha véletlenül volna egy pár ezreze — Istenemre mondom, milliókat keresne vele!

— Belátom, hogy ez lehetséges — felelte Denry.

— Azért ajánlom is éppen magának — folytatta Cotterill reménykedve, hogy szabad utat lát maga előtt. — Maga a családunk barátja. Maga oly gyakran fordul meg nálunk. Bizony, már majdnem tíz éve, hogy...

Denry felsóhajtott:

— Azt hiszem, körülbelül pontosan kéthetenként szoktam magukat meglátogatni. Ez kétszázötven látogatás tíz év alatt. Nos, hát...

— Két ezer, — ismételte elgondolkozva Cotterill.

— A kétszázötven a kétezerben nyolcszor foglaltatik. Nyolcz font egy látogatásért kissé sok, Cotterill, nem gondolja. Félteuzat híres orvost is felkeresheték ezért az árért!

Soha ezelőtt nem szólította Cotterill tanácsost egyszerűen Cotterillnek. Cotterill elpirult és felállt.

Denryt ez az eset nem mutatta éppen előnyös színben. Hiányzott belőle a nagylelkűség. Mentésül kizárólag csak azt említhetjük meg, hogy Cotterill túlgyakran öcsém-ezte és fiatal barátom-ezte a tíz év alatt. Ezt pedig érzékenyen vette.

III.

— Nem, ne hozza a kapu elé, — szolt jól beburkolódzva Ruth. — Lesétálok magával a kert kapujához és ott szállok be.

Denry bólintott.

Együtt távoztak el. Kint, hogy Ruth jelenleg Knypeben lakik az «Ótváros» szállóban, a mely az egész íves hirdetés értelmében, ez időszerint tényleg az egyetlen komolyan elsőrangú szálló számba mehetett az Ótvárosban. És a tény, hogy Ruth az «Ótváros» szállóban lakott, újabb nagy hatással volt Denryre; látszott, hogy ez a hölgy valóban nagyvilági módon élt. Ruth gyalog szándékozott volt a parkon át a bursleyi állomásig lesétálni és onnan az utolsó vonattal akart Knypeba utazni: mikor Denry hirtelenében elárulta gépkocsija létezését és felajánlotta, hogy átviszi a szállójába, ez meg Ruthra gyakorolt nagy hatást. A csodálkozás a hangjában, mikor felkiáltott: «Magának automobilja van!» igazán őszinte volt.

Együtt távoztak a sorscapás alatt dűledező házból és Ruth vidáman mondta a buszszáshoz keserves állapotban megjelent Nellynek, hogy holnap újabb meglátogatja.

— És Denry lelkében e szegény gyermeket, Nellyt, úgy látta mindig maga előtt, a mint az ajtónál állt és búcsúzott tőlük, a kik a sétakocsizásra indultak. Hihetetlen, hogy ez a Nelly mennyire gyerek volt még mindég. Tudták, hogy huszas évei nagyobbik felén túl jár és mégis gyerekleány benyomását keltette. Elragadó kis teremtés volt, de semmi rártartás nem volt benne. Épen csak egy csinos, vidám kis leány volt, hihetetlenül kisleányos... Cotterillék tulajdonképpen valamennyien kevés méltósággal viselkedtek és szomorú estén. Nem volt bennük semmi tartózkodás, semmi diszkréció. Az öreg Cotterill egyszerűen egygyú volt. Cotterillné teljesen megtört és kizárólag Ruth nyugodtságának és befolyásának volt az is köszönhető, hogy Nelly annyira a mennyire összeszedte magát, lejött és az ajtóhoz kíserte vendégét.

Mikor végre sikerült megindítani a gépet és ők ketten együtt, szorosan egymás mellett, úgy hogy vállaik érintették egymást, lefelé siklottak a dombon, Denry elűzte lelkéből a csődbejutott ház szomorú képét. Hiszen neki semmi oka sem volt a levertségre. Nem ő jutott csődbe. Ő folyton gazdagodott. Az ő vagyona már gépiesen növekedett. Anyja szokásainak köszön-

hette, hogy kiadásai még csak közelébe sem jutottak jövedelmének. És Ruth szintén vagyónosnak látszott. Denry megérezte, hogy Ruth a szó szoros értelmében gazdag. Ruthot most magával egyenrangúnak ítélte. Ruth jól értett mindent. Sokat élt, utazott, szenvedett, gondolkodott, tökéletes volt. Nem volt kicsi, ragaszködő, éretlen gyerekleány. Hangjának és mozdulatainak más jellege volt most, mint akkoriban. És Denrynek eszébe jutott az is, hogy végre is, Ruth egyetlen hibája, — a különczködés — már nem is lényeges hiba többé, mikor gazdag.

Denry elbeszélte, mit mondott neki Cotterill tanácsos. És Ruth elmesélte, mi mindent beszélt neki Cotterillné Kanadáról. És mindketten megegyeztek abban, hogy Cotterill megérdemelte a sorsát és hogy saját érdekükben a legjobbját, ha az egész család Kanadába megy; és minél előbb mennek, annál jobban teszik. Le kell vonniok a csőd következményeit. Nincs más mit tenniük!

— Mégis csak kár, hogy Nellynek is el kell mennie, — jegyezte meg Denry.

— Igazán sajnálja? — kérdezte Ruth.

— Hogyne, sajnálom, hogy így idegenbe kerül. Ha csak találna itt valami foglalkozást. Ha találhatnák a számára valamit?

— Nos, ebben nem értünk egyet, — felelte Ruth. — Igazán azt hiszi, hogy épen most kellene Nellynek elhagyni a szüleit? Az ő helye most a szülei oldalán van. És ezenkívül, de ez magunk között maradjon, több kilitása van ott a férjhezmenetelre, mint itt — a történetek után. Bizony engem is nagyon elszomorít, hogy el kell vesztennem őt és Cotterillné. De hát!...

— Belátom, hogy igaza van, — helyeselte Denry.

— És előkelően tovarobogtak az Ótváros lámpafényes éjszakájába. Denry megmutatta a házat is, a mely mellett elszálgaldottak. És mindketten meglepéssel gondoltak a saját biztos helyzetükre, jövdelmükre, bankárjuk mézédés alázatosságára.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Budapesti Szemle» most megjelent májusi füzetének első közleménye gróf Klebelsberg Kuno beszéde A népművelés Budapestén, a mely tömören összefoglalja a népművelés szükségleteit és mai állapotát a fővárosban. Pólnér Ödön a lengyel kérdés közjogi vonatkozásairól, Moldován Gergely a románoknak az oroszokkal való első barátkozásáról, Császár Elemér Köleseyről, a kritikus-ról, Szépirodalmi olvasmányul szolgáló Schölem Aseh lengyel-zsidó író novellájáról, és Radó Antal három verse. A Szemle rovat műkiállításokról ad ismertetést, az Ertesítő rovat számos könyvet ismertet. A Budapesti Szemle Voinovich Géza szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki. Előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

Ne bántás...! Debrecezen német könyv-jelent meg, magyar czímekkel és bevezetéssel, de egyébként teljesen német szöveggel és nagyon erősen német szellemben. Csupa vers, a magyarországi német háborús költészet, a mit belőle össze tudott gyűjteni a könyv-összeállítója, a debreczeni egyetemen a német filológia tanára, Husz Richárd. Típusa a nagy gondalóval összeállított fölösleges könyveknek. Semmiféle indoklását nem tudjuk megtalálni kiadásának. A versek csaknem kivétel nélkül egészen jelentéktelen dilettáns-munkák, komolyabb költői érték nélkül, a német költészet utánérzései vagy versebe szedett újságcikkek, csak kevésben van köztük nyoma annak, hogy magyar földön élő emberek agyából termettek s nem egyben ma már kellemetlenül ható háborús túlbuzgósság nyilvánul. Gyóni Géza néhány verse, melyeket fordításban bemutat a kötet, bár még így fordításban sem tartoznak a német háborús költészetbe, úgy kiválók belőlük, mint a hatyúk a libaseregben.

Szocialista irodalom. A szocialista agitáció és irodalom nagymesterének, az osztályharca és a történelmi materializmusra alapított világnézet megalapítójának s a XIX. század legnagyobb hatású gondolkodói egyikének, Marx Károlynak százéves születési évfordulója alkalmából a magyar szocialisták szellemi szükségleteit ellátó Népszavakönyvkereskedés egész sereg kiadványt bocsátott ki. Ezek között van Marxnak néhány nagyfontosságú műve: a Kommunista kiáltvány, melyet Engelszel együtt dolgozott ki, s mely ma is alap-programja a szocialista mozgalomnak — e művet

Szabados Sándor fordította le; továbbá két tanulmánya a polgárháborúról Franciaországban és III. Napoleon államcsínyéről. Az előbbi szintén Szabados Sándor, az utóbbit Garami Ernő fordította. Az utóbbinak fordításában kapjuk Kautsky Károly, a hírvesztés német szocialista író nevezetes tanulmányát Marx történelmi jelentőségéről. Marxnak és társának Engelsnek életrajzát szintén Garami Ernő írta meg, — ez a kis munka most már második kiadását éri. A szocializmus másik apostolának, Engelsnek egy tanulmányát az utópikus és tudományos szocializmusról Bokányi Dezso fordította, a kommunizmus alapelveiről szóló katekizmus-szerű munkáját pedig Garami Ernő. Mindezek a munkák első sorban a munkásmozgalom hívei számára, a pártpropaganda érdekében adtak ki, de mint a szocializmus nagy mozgalmanak elsőrendű történelmi dokumentumai mindenki figyelmét megérdemlik, világnézetre való tekintet nélkül, a ki korunk alapvető problémái vagy politikai és társadalmi mozgalmai iránt érdeklődik.

Koszorú. A Magyar Protestáns irodalmi társaság ily című népies kiadvány-sorozatában, a mely már eddig is nagy érdeket szerzett a protestáns nép felvilágosítására, most néhány igen jóra való új füzet jelent meg. Luther életrajzát Hamvas József írta meg, Fehér vármegye reformációját Babay Kálmán, B. Major János arról mond meg szíveleendő dolgokat, hogy új dolog-e a reformáció, Németh Gyula azt a kérdést vitatja meg, átok vagy áldás volt-e az emberiségre a reformáció, Takaró Géza elbeszélő formában Zwinglirol szól A koppel hős című alatt, egy füzet pedig a reformáció 400 éves jubileumára írt költeményeket gyűjti össze. A füzetek legtöbbje népszerű hangon, jól van megírva s igen jól megfelel kifizetett feladatának.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Május 1. Finnországban az ellenség kétségbeesett harcokban kísérelte meg a Tavastehustól keletre és Lahtinál elhúzódozó német vonal áttörését: igen súlyos veszteségekkel verték vissza. Finn csapatok elfoglalták Viborgot. Ukrajnában a németek megszállották Feodoziát. A nyugati harcúterén a Loker és Dranouter szakaszon heves tüzharca, a francziák hátra kísérelték meg az előnyomulást Dranouter felé. A Somme mindkét oldalán felderítő harcok.

Május 2. Ukrajnában Szabasztopol előtt a né-

Könyv Zoltán

DIANA
ALABASTROM
PUDER

Próbadoboz illetve tégely ára 2 korona. — Nagy doboz illetve tégely ára 4 korona.

Mindenütt kapható!

Főelárusítóhely: DIANA KERESKEDELMI RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG Budapest, V., Nádor-utca 6. szám.

metek megtörték az ellenség ellenállását és a várost megszállták. A nyugati harczterület különböző pontjain tüzéségi harczok.

Május 3. Ukrajnában a németek bevonultak a Donec-területre s megszállták Tavannagot az azovi tenger mellett. A nyugati harczterület a tüzéségi harcz egyes szakaszokon feléledt, Villers—Bretonneux-tól délre és az Avre nyugati partján ellenséges részletámadások.

Május 4. Finnország délnyugati része felszabadult az ellenségtől. Lahti és Tavastehus között öt napi elkeseredett harczban megsemmisítőleg megverték az ellenséget, a mely erre minden oldalról körül fogva letette a fegyvert. 20,000 fogoly és nagy hadizsákmány került a németek és finnek kezére.

Május 5. A nyugati harczterületen a francziák támadásait a Kemmen és Bailleul mellett a németek visszaverték. Egy angol hadosztály támadása Bailleultól nyugatra a németek tüzeiben nem tudott kifejleszteni. Hebutermetől délre angol előretörések megkísérültek. Az olasz harczterületen a tüzéségi harczok még egyre tartanak. A Piave alsó folyásánál az olaszok felderítő vállalkozásait megkísérítették.

Május 6. A nyugati harczterületen Flandriában a németek sikeres vállalkozásai. Lokertől délre ellenséges részletámadások megkísérültek. Átmenetileg Ypern és Bailleul között, egész nap a Kemmen erős tüzéségi tűz. Az olasz harczterületen az élénk tüzéségi tevékenység tovább tart.

Május 7. A nyugati harczterületen élénk tüzéségi tevékenység. Az Ancre és a Somme között ausztraliák éjjeli támadása már a németek előőrsi előtt összeomlott. Az olasz harczterületen a kedvezőtlen idő miatt a tüzéségi tevékenység lelohadt. Az ázsiai harczterületen az angolok egy előretörése Jerichóból a Jordánon át kelet és északra felé megkísérült.

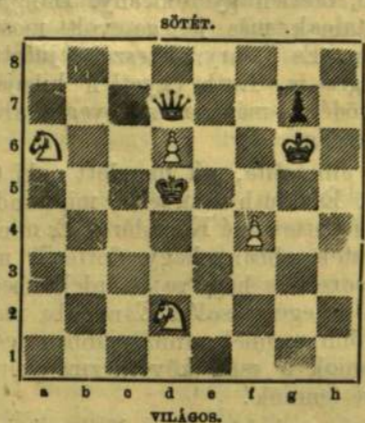
gyűlési képviselő, Lúzában. — MIHALÉCZ JÓZSEF, nyug. székesfővárosi igazgatótanács, 75 éves korában, Balatonalmádyban. — HALASI KUN BÉNA, nyug. itélőtáblai bíró és gyakorló ügyvéd, 79 éves korában, Szirákban. — Dr. DIESCHER FERENCZ, a Császárfürdő igazgató-főorvosa, 62 éves korában, Budapestben. — Borberekai PÁRKAS ALBERT, volt országgyűlési képviselő, nagybirtokos, nyug. főispán, magyarrégeni birtokán, 68 éves korában. — Dr. HAMVAS JÁNOS, posta- és távirótanácsos, a Ferencz József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, a budapesti posta- és táviróigazgatóság járási osztályának vezetője, 54 éves korában. — MÖCK GYULA, a tapolezai kerület szőlészeti és borászati felügyelője, 43 éves korában, Sátoraljaújhelyen. — KÖRÖSI LÁSZLÓ, nyug. főreáliskolai tanár és író, 59 éves korában, Dömösön. — Bárczai BÁRCZAY ISTVÁN, cs. és kir. kamarás, 58 éves korában, Hejcsében. — SZÉCSI IMRE, erdőtanácsos, 48 éves korában, Budapestben. FODOR MIHÁLY, pénzügyigazgató, miniszteri tanácsos, 63 éves korában, Zomborban. — ANTALKI KÁROLY udvari tanácsos, az országgyűlési gyorsíró-hivatal volt főnöke, hetvenhat éves korában Budapestben. — KÖRÖSI IMRE udvari tanácsos, a III. osztályú vaskoronarend tulajdonosa, a Magyar Országos Középponti Takarékpénztárnak volt igazgatója Budapestben. — BAUMGARTEN LAJOS hetvenkét éves korában Budapestben.

Óz. földvári és bernátfalvi FÖLDVÁRY LÁSZLÓNÉ, szül. Varga Borbála, 92 éves korában, Galgagyörkön. — STAUDACH ADOLFNBÁ báróné, szül. Mihailovits Annetta, 80 éves korában, Budapestben. — Kovács JÓZSEFNEK, a hírneves egyetemi orvos-tanárnak özvegye, árkosi Benkő Mária, 76 éves korában, Budapestben. — ABONYI JENŐNÉ, szül. Halász Fanny, 50 éves korában, Budapestben. — Nagyenyedi öz. JENNY DÉNESNÉ, szül. szentléleki Sándor Izabella, 70 éves korában, Temesvárott. — Czipott EMMY, Czipott György itélőtáblai bíró leánya, 17 éves korában, Debreczenben. — HEGEDŰS FERENCZNÉ, szül. Miller Erzsébet, 40 éves korában, Mokrínban.

Egy köcsög tej. Krivos, jelentéktelen falusi adom, de túlságosan jelentéktelen arra, hogy novellává lehessen felhigítani.

SAKKJÁTÉK.

3102. számú feladvány H. V. Tuxentől, Hellerup.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 14-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Fürteidre fölhozom dús gazdag melységemnek minden gyöngyét; S elcsészti ragyogásaitól szemfényét, aki rád tekint.

Feloldó szerkesztő: HOITSY PÁL.

Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Várnegye utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak — figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete

„A vadász”

című ebtanyésztési szaklap.

Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Szerkesztő: lovag KERPELY BÉLA.

Előfizetési ár mindkét lapra:

egész évre 20 K és 4 K háborús pótdíj összesen 24 K fél év 10 K és 2 K háborús pótdíj összesen 12 K negyed 5 K és 1 K háborús pótdíj összesen 6 K

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám. (Franklin-Társulat.)

2-ik kiadásban jelent meg:

KÓBOR TAMÁS

BUDAPEST

című regénye

Budapest társadalmának hatalmas realizmussal megrajzolt keresztmetszeti képe

Ára 8 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

A házi- és kertgazdaság

hasznos útmutatói:

- A zöldségtermesztés. A zöldségfélék eltarthatása, konzerválása. Irta Rombay Dezső. Ára 1 K 80 f. Az aprófőzősúly tartása és nevelése. Irta Krolopp Alfréd. Ára 3 K 60 f. A boglyos gyümölcsök tenyésztése és értékesítési módjai. Irta Szántó Péter, átdolgozta Kuthy Béla. Ára 1 K 80 f. A kis gyümölcsfák tenyésztése és ápolása. Ára 1 K 80 f. Szőlőművelés a legújabb elvek és tapasztalatok alapján. Irta Rombay Dezső. Ára 3 K 60 f. Melegágy a házikertben. Korai és igen korai konyhakerti vetemények előállítására háziilag. Irta Sávothy Sámuel. Ára 1 K 80 f.

Kaphatók és megrendelhetők:

A Franklin-Társulat (Méhner Vilmos-féle) könyvkiadóhivatalában Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

Alapítva 1810-ben. Haltenberger Béla Kassa ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás. A GYÁR TELJES ÜZEMBEN VAN. Gyász esetben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.

Megjelent az 1917. évi törvényekről tartalmazó

CORPUS JURIS HUNGARICI

Kiegészítő kötete úgy a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytár), mint a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek. Ára füze = 8 K

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben.

Vidám perczeket szerez magának, ha elolvassa

ZSOLDOS LÁSZLÓ új könyvét. Címze:

AZ ÜRGE

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSSEN

A magyar mágnavilág alakjait mutatja be pompás meglevenítő erővel

SZEMERE GYÖRGY legújabb regényében; címe

KÉT LEÁNY

Két kötet Ára 10 K.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

KULTURA ÉS TUDOMÁNY

új kötete:

VILÁGPOLITIKA

A világtörténet legújabb fejezete

(1871—1914)

Irta

BALANYI GYÖRGY dr.

kegyesrendi tanár

Főbb fejezetei: A hármasszövetség előzményei. A hármasszövetség kora. Bekerítő politika. Utolsó erőpróbák.

Ára kötve 6 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSSEN

EHRBAR

és minden más előkelőbb mestergyártmányú szongorát, pianinót legolcsóbban vehet a szolid kiszolgálásáról általában elismert REMÉNYI MIHÁLY csög zongora- és harmonium telepén, Budapest, VII., Király-utca 58. és 80. Régi szongorák, pianinók vétele, becsorolása, javítása és hangolása. Lehet már szongorát vidékre szállítani.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) A főváros első és legrégibb csipke-főzélete: Gyár és VIII, Baross-u. 85. Fiókok: II. Fő-utca 27. IV. Eötvös-utca 6. Kecskeméti-utca 14. V. Harmatcsod-utca 4. VI. Teréz-körtől 39. Andrássy-út 16. VIII. József-krt2. Telefon: Jász. 2—37

Viszketegséget, sömört, rüht,

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eródeti törvényesen védett

„Skaboform Barna-zsír”

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Próbátégely 2,30 korona kis tégely 4 korona családi tégely 11 K. — Budapesti főraktár: Török gyógyszerüzletben, VI., Király-utca 12. Vidékre megrendelési cím: Dr. FLESCHE E. „Korona” gyógyszerüzlet, Győr. «Skaboform» névjegyre ügyeljünk.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dúsa haját növeszt és megakadályozza a hajhullást, megóvja a orsi őszülést, egy hónap alatt fényes eredmény. Ára 10 és 15 K. BOTÁR T. REGINA Budapest, VIII., Rózsaföldi-körtől 94. s. em. Hálószerben nagy választék.

Perzsaszőnyeg-különlegességek!

Antik ezüst tárgyak, nagy választékban kaphatók ROSENSTINGLNÉL IV., Deák-tér 4. * Telefon 6—76.

Fiatalos, üde arcbőrt

varásból elő 10 nap alatt és elárvolt minden telthibát, egyminut miltósszer, pattanás, sárgafolt, ránc, orrvörösség, lilacsos, hervadt, pettyhűtő bőrt, a Dr. Kayserling-féle asztaló-szer. A kúra egyszerű, otthon végaszható, minden feltétel nélkül. Befejtése után az arc bőre ragyogó szépségben, gyermekül üdőségben és tisztaságban pompázik. 1 üveg 15.— K. Díszkötés székfűzés utánvéttel. — Gyár: KIVÁRTYON & Co. — Székhely: GROSS ANTAL Budapest, VIII., József-körtől 22. (Nemzetl. 1)

STOOSZ

fenyveserdők rengetegében 670 m. magasságban keuvező időjárás május, június és szeptember hónapokban is légszervi- és ideg bántalmakban szenvedőknek. — Ellátás napi 18 K. Szobák 5—14 K. Saját nagy tehenészet és konyhakerti gazdálkodás.

Pénzét visszafizetem, ha

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, Egyetem-u. 4.

ÓRÁK

kiváló pontossággal szabályozva 10 évi jóállás mellett. ÉKSZEREK dívatos és taléss kivitelben. EVŐESZKÖZÖK ezüst és alpaccasztalból. EZÜSTNEMŰEK DISZTÁRGYAK szigorúan szabott jutányos árakon készpénz és előnyös részletfizetéssel feltételek mellett beszerezhetők. BRAUSWETTER JÁNOS CHRONOMETER és MŰORÁSNÁL Alapítványt Széged. Számos ki-1847-ben. Tüntetés. Több ezer elismert levél. Legújabb díszes nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vérszegénység, ideges fejfájás, anémia

ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek alapján

ROZSNYAI VILÁGHIRŰ VASAS CHINABORÁT

melynek kitűnő voltát mindenki elismeri. Kitűnő hatásánál fogva a hasonló készítményeket felmulja. Milleniumi nagy eredméllyel kitűntetve! Számos kiállítás díjazva. — Kis palacsok 2 korona 60 fill., nagy palacsok 3 korona 80 fill.

Készíti: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerüzlet, Arad, Szabadság-tér. **

FOGAK és teljes fogorok
szájpadlás nélküli,
a gyökerek eltá-
volítása főlegleg
Specialista fog- és szájbetegségeknél.

FOG -fémek, arany
fogkoronák és
aranyhidak, tes-
tón porcelán- és
aranyfémek, tiz évi (órákban).

FOG -hús teljes érzéketlen-
tével; hasznavehetően,
regi fogorokot átalakítok
Vidéknek egy nap alatt
kielégítetnek. — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDŰS JAKAB
fogorvos, egyetemi orvosudor.
Első Fővárosi Fogorvos Intézet, Budapest,
VII., Erzsébet-körút 44. sz. l. emelet.

MAGYAR KÖNYVTÁR SZERKESZTI
RÁDÓ ANTAL

CONAN DOYLE
A PESTI EZÜST FOKOS

ANGOLBÓL
FORDÍTOTTA
KISLÉGHY KÁLMÁN

LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) R. T. kiadása.

Ára 80 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

MAGYAR KÖNYVTÁR SZERKESZTI
RÁDÓ ANTAL

A MÁGOCSI CSIRKÉK
IRTA
NAGY ENDRE

LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) R. T. kiadása.

Ára 80 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

VASÁRNAPI UJSÁG

20. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, MÁJUS HÓ 19.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 40.— korona.
Félévre — 20.— korona.
Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is eszolandó.

ISMERETEK TÁRA

Szerkesztik **ENDREI ÁKOS** és **MÁRTON JENŐ**

Az Ismeretek Tára az iskolai ismereteknek rövid, de alapos magyarázata. — Eddig megjelent:

1. **Szeinkő Aladár.** Magyar nyelvtan helyesírási szó-
tárral — K 1.40
2. **T. Badinyi Sándor.** Magyarország oknyomozó tör-
ténete. Áttekintő összefoglalásokkal, érettségi és tan-
képesítő vizsgálatra készülőknek — K 1.80
3. **Solty Kornél.** Latin nyelvtan gyakorlatokkal és két
színes táblázattal — K 1.80
4. **Lenkei Ferenc.** Algebra — K 2.—
5. **Ujj Gyula.** Természetan. I. kötet: Mechanika.
Akusztika — K 2.80
6. **Ujj Gyula.** Természetan. II. kötet: Fénytan. Hőtan.
Mágnesség. Elektromosság. Kozmografia — K 2.80
7. **Márton Jenő.** Német nyelvtan olvasmányokkal és
gyakorlatokkal — K 2.—
8. **Endrei Ákos.** A magyar irodalom története a fon-
tosabb művek tartalmi ismertetésével. I. rész: Kis-
faludy Károly felléptéig — K 2.—
9. **Endrei Ákos.** A magyar irodalom története a fon-
tosabb művek tartalmi ismertetésével. II. rész: Kis-
faludy Károly felléptétől a legújabb korig — K 2.—
10. **Solty Kornél.** Latin mondattan T. Livius, Corn.
Nepos, J. Caesar és Phaedrus műveiből vett olvas-
mányokkal kapcsolatban — K 2.—
11. **Lenkei Ferenc.** Geometria I. rész: Planimetria és
trigonometria — K 2.—
12. **Lenkei Ferenc.** Geometria II. rész: Stereometria
és analitika — 2.—
- 13—14. Sajtó alatt.
15. **Fehér Jenő.** A tavaszi flóra legközönségesebb vi-
rágos növényeinek könnyű és gyors határozója.
Kezdek számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.60
16. **Tauber N. Nándor.** Rövid kereskedelmi levelező
a megfelelő német szólásmódokkal — K 2.80
17. **Fehér Jenő.** Az őszi flóra legközönségesebb
virágos növényeinek könnyű és gyors határozója.
Kezdek számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.20

A LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) r.-t. kiadása.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZOBRA KARÁNSEBESÉN, MELYET MOST LEPLEZTEK LE. — Horvay János szoborműve.